

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 25.06.2019 № 14-2

ЗВІТ

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ, ВИДІЛЕНИХ МІНІСТЕРСТВУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ НА ПІДГОТОВКУ КАДРІВ
ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ
УМОВАМИ НАВЧАННЯ**

Київ 2019

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	4
1. ОЦІНКА СТАНУ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНІХ АУДИТІВ	5
2. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ	7
3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ	14
4. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЗАКОННОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ, ВИДІЛЕНИХ МІНІСТЕРСТВУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ НА ПІДГОТОВКУ КАДРІВ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ.....	25
ВИСНОВКИ.....	39
ПРОПОЗИЦІЇ.....	43

ПРЕАМБУЛА

Підстава проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) (далі – аудит): стаття 98 Конституції України, статті 26 і 110 Бюджетного кодексу України, статті 4 і 7 Закону України від 02.07.2015 № 576 "Про Рахункову палату", План роботи Рахункової палати на 2019 рік, доручення члена Рахункової палати для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 11.03.2019 № 07-12.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених Міністерству внутрішніх справ України на підготовку кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання, а також законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту:

кошти державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 1001080 "Підготовка кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання", їх рух (визначення джерел, повнота та своєчасність виділення, ефективність управління);

нормативно-правові, розпорядчі, інші акти та документи, які регламентують діяльність Міністерства внутрішніх справ України з питань підготовки кадрів із специфічними умовами навчання;

планові, бухгалтерські, фінансові документи, бюджетна, фінансова й статистична звітність, інша довідкова інформація, що прямо чи опосередковано характеризує стан досягнення результативних показників.

Об'єкти аудиту:

Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС);

Національна академія внутрішніх справ (далі – НАВС);

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ (далі – ДДУВС);

Львівський державний університет внутрішніх справ (далі – ЛьвДУВС);

Одеський державний університет внутрішніх справ (далі – ОДУВС);

Харківський національний університет внутрішніх справ (далі – ХНУВС).

Термін проведення аудиту: 25 березня – 1 червня 2019 року.

Критерії оцінки:

продуктивність: встановлення співвідношення між результатами діяльності розпорядників бюджетних коштів і обсягами використаних бюджетних коштів для досягнення таких результатів;

результативність: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності розпорядників бюджетних коштів запланованим результатам;

економність: стан досягнення розпорядниками бюджетних коштів запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

законність: відповідність управлінських рішень розпорядників бюджетних коштів щодо планування та використання таких коштів чинному законодавству;

своєчасність і повнота прийняття управлінських рішень, що стосуються використання бюджетних коштів, виділених МВС на підготовку кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання;

стан внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові: 2017–2018 роки та I квартал 2019 року;

кількісні: МВС; НАВС; ДДУВС; ЛьвДУВС; ОДУВС; ХНУВС.

Методика збирання даних: об'єкти аудиту перевірено шляхом вивчення та аналізу нормативно-правових і розпорядчих актів, ухвалених управлінських рішень, даних бюджетної, фінансової та статистичної звітності, первинних документів, а також даних, отриманих на відповідні запити Рахункової палати.

ВСТУП

Ефективне виконання покладених на МВС завдань вимагає поліпшення якості підготовки фахівців за всіма напрямками службової діяльності, запровадження нової моделі системи освіти в МВС.

Важливою складовою цього процесу є модернізація освітнього процесу, оптимізація мережі закладів вищої освіти, належна організація професійної підготовки фахівців для потреб МВС.

Реалізація цих заходів сприятиме підготовці кваліфікованих кадрів, які матимуть поглиблені теоретичні знання і практичні навички, спроможних на високому професійному рівні захищати права, свободи та інтереси громадян, протидіяти злочинності, забезпечувати публічну безпеку і порядок у державі.

На сьогодні існуюча мережа закладів вищої освіти, що знаходяться у сфері управління МВС, включає сім закладів із специфічними умовами навчання (далі – ЗВО МВС), які здійснюють підготовку фахівців для Національної поліції України (далі – НПУ) і Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України (далі – Експертна служба МВС).

Лише протягом останніх двох років на забезпечення діяльності цих закладів з державного бюджету спрямовано близько 3 млрд гривень.

Зазначений аудит проведено з метою визначення ефективності використання коштів, виділених на підготовку кадрів ЗВО МВС.

1. ОЦІНКА СТАНУ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНІХ АУДИТІВ

Питання ефективності використання бюджетних коштів, виділених МВС на підготовку кадрів, досліджувалося Рахунковою палатою у 2011 році.

За результатами аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених Міністерству внутрішніх справ України на підготовку кадрів для органів внутрішніх справ вищими закладами освіти III і IV рівнів акредитації¹, Колегія Рахункової палати зазначала, що існуюча в МВС система підготовки кадрів вищими навчальними закладами була малоефективною, затратною і не відповідала реальним потребам Міністерства, а тому потребувала кардинальної перебудови з урахуванням реальних кадрових потреб.

Як засвідчили результати аудиту, *більшість наданих Рахунковою палатою рекомендацій реалізовано.*

Зокрема, Кабінетом Міністрів України видано розпорядження від 27.07.2011 № 727-р² (далі – Розпорядження № 727), яким погоджено пропозиції МВС щодо:

1) реорганізації Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка шляхом виділення з його складу Донецького юридичного інституту та віднесення зазначеного інституту до сфери управління Міністерства внутрішніх справ;

2) ліквідації:

Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Кіровоградського юридичного інституту Харківського національного університету внутрішніх справ;

Кримського юридичного інституту Одеського державного університету внутрішніх справ;

Херсонського юридичного інституту Харківського національного університету внутрішніх справ;

Прикарпатського юридичного інституту Львівського державного університету внутрішніх справ.

На виконання Розпорядження № 727 зі складу Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка (далі – ЛДУВС) виділено Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ України (далі – ДЮІ), який віднесено до сфери управління МВС³.

---

¹ Звіт про результати аудиту затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 10.03.2011 № 5-2.

² "Про реорганізацію мережі вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ".

³ Дата державної реєстрації Донецького юридичного інституту згідно з даними ЄДРПОУ 14.06.2004.

Закінчено процедури ліквідації Кіровоградського та Херсонського юридичних інститутів ХНУВС⁴.

Не завершено процедури ліквідації Запорізького та Прикарпатського юридичних інститутів, а також Кримського юридичного інституту, який знаходиться на непідконтрольній Україні території.

Рахунковою палатою рекомендовано МВС вжити заходів щодо реорганізації мережі вищих навчальних закладів з урахуванням реальних потреб у фінансових та матеріально-технічних ресурсах, а також збереження системи підготовки слідчих.

З метою виконання цих пропозицій МВС, зокрема, відмовилось у 2014 році від отримання освітніх послуг Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Одеської національної юридичної академії.

Питання підготовки кадрів досліджувалися також під час аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності підрозділів, установ та закладів Національної поліції України⁵.

Аудитом встановлено, що початкова (первинна професійна) підготовка поліцейських проводилася як в ЗВО МВС, так і в установах НПУ.

При цьому питаннями організації підготовки поліцейських займалися структурні підрозділи апарату МВС (департамент персоналу, освітньої та наукової діяльності) і підрозділи центрального органу управління поліцією (управління професійного навчання департаменту кадрового забезпечення НПУ), що призводило до розпорошення бюджетних коштів.

За результатами аудиту МВС запропоновано переглянути систему початкової (первинної професійної) підготовки поліцейських з урахуванням Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України, затвердженої наказом МВС від 25.11.2016 № 1252, однак ця пропозиція залишилася нереалізованою.

Отже, вжиті МВС заходи щодо виконання пропозицій Рахункової палати за результатами попередніх аудитів, такі як оптимізація мережі ЗВО МВС та системи початкової (первинної професійної) підготовки поліцейських, виявилися недостатніми.

Ризики, які впливають на інституційний розвиток, оптимізацію та поліпшення якості освіти в системі МВС, ефективність використання бюджетних коштів на зазначені цілі, не усунено.

---

⁴ Дати запису до ЄДРПОУ про державну реєстрацію припинення юридичних осіб – Кіровоградського та Херсонського юридичних інститутів ХНУВС – 07.05.2018 і 08.02.2019 відповідно.

⁵ Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності підрозділів, установ та закладів Національної поліції України, затверджено рішенням Рахункової палати від 11.04.2018 № 10-2.

2. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Законодавство України про вищу освіту базується на Конституції України та складається із законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність", інших нормативно-правових актів, які діють у цій сфері.

Так, **Конституцією України** (статті 53, 92) закріплено право кожного на освіту та встановлено, що громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі. Засади освіти визначаються виключно законами України.

Суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, регулює **Закон України** від 05.09.2017 № 2145 "Про освіту" (далі – Закон № 2145)⁶.

Згідно із частиною першою статті 10 Закону № 2145 **невід'ємними складниками системи освіти є, зокрема, вища освіта; освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.**

Відповідно до частини другої статті 17 Закону № 2145 вища освіта здобувається на основі повної загальної середньої освіти. Рівні, ступені, порядок, умови, форми та особливості здобуття вищої освіти визначаються спеціальним законом.

Освіта дорослих, що є складовою освіти впродовж життя, спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки (частина перша статті 18 Закону № 2145).

Складниками освіти дорослих відповідно до частини третьої статті 18 Закону № 2145 є:

- **післядипломна освіта;**
- професійне навчання працівників;
- курси перепідготовки та/або підвищення кваліфікації;
- безперервний професійний розвиток;
- будь-які інші складники, що передбачені законодавством, запропоновані суб'єктом освітньої діяльності або самостійно визначені особою.

Згідно з частиною п'ятою статті 18 Закону № 2145 **післядипломна освіта** передбачає набуття нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої вищої, професійної (професійно-технічної) або фахової передвищої освіти та практичного досвіду і включає, як вбачається із положень частини шостої цієї статті:

---

⁶ До 28.09.2017 суспільні відносини у галузі навчання, виховання, професійної, наукової, загальнокультурної підготовки громадян України регулювались Законом України від 23.05.1991 № 1060 "Про освіту", який втратив чинність згідно із Законом № 2145.

- **спеціалізацію** – профільну спеціалізовану підготовку з метою набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності;

- перепідготовку – освіту дорослих, спрямовану на професійне навчання з метою оволодіння іншою (іншими) професією (професіями);

- **підвищення кваліфікації** – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань;

- стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Основні правові, організаційні та фінансові засади функціонування системи вищої освіти встановлює Закон України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту" (далі – Закон № 1556).

Згідно зі статтею 1 Закону 1556⁷ у цьому Законі терміни вживаються в такому значенні, зокрема:

- заклад вищої освіти – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей;

- засновник закладу вищої освіти – органи державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад вищої освіти. Права засновника, передбачені цим Законом, набуваються також на підставах, передбачених цивільним законодавством.

Ця стаття Закону № 1556 містить визначення, зокрема, терміна "**вищий військовий навчальний заклад**" (заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання) – заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Систему вищої освіти становлять:

- заклади вищої освіти всіх форм власності;
- рівні та ступені (кваліфікації) вищої освіти;
- галузі знань і спеціальності;
- освітні та наукові програми;

---

⁷ З урахуванням змін, внесених Законом № 2145.

- стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти;
- органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти;
- учасники освітнього процесу (стаття 11 Закону № 1556).

Згідно із частиною другою статті 13 Закону № 1556 **державні органи, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти:**

1) беруть участь у реалізації державної політики у сфері вищої освіти, науки, професійної підготовки фахівців, у ліцензуванні освітньої діяльності, що провадиться закладами вищої освіти;

2) формують пропозиції і розміщують державне замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою у порядку, встановленому законодавством;

3) беруть участь у визначенні нормативів матеріально-технічного і фінансового забезпечення закладів вищої освіти;

4) сприяють працевлаштуванню випускників закладів вищої освіти, що належать до сфери їх управління, здійснюють розподіл випускників вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) для подальшого проходження служби та надають випускникам інших закладів вищої освіти інформацію про наявність вакансій у складі юридичних осіб незалежно від форми власності та підпорядкування для можливого працевлаштування;⁸

5) аналізують якість освітньої діяльності закладів вищої освіти, що належать до сфери їх управління;

6) безпосередньо або через уповноважений ними орган реалізують права та обов'язки засновника, передбачені цим та іншими законами України, стосовно закладів вищої освіти, що належать до сфери їх управління;

7) здійснюють інші повноваження відповідно до законодавства.

Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону № 1556 **державні органи, до сфери управління яких належать вищі військові навчальні заклади** (заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання), **військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, мають право своїми актами встановлювати особливі вимоги до:**

1) управління відповідним вищим військовим навчальним закладом (закладом вищої освіти із специфічними умовами навчання), військовим навчальним підрозділом закладу вищої освіти;

2) діяльності та повноважень вченої ради;

3) кандидатів на посади керівників відповідних вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), їх структурних підрозділів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та порядку їх призначення;

4) практичної підготовки осіб, які навчаються у відповідних вищих військових навчальних закладах (закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання) чи військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти;

---

⁸ Вимоги пункту 4 частини другої статті 13 Закону № 1556 у редакції Закону України від 06.10.2016 № 1662, який набрав чинності з 01.01.2017.

5) порядку заміщення вакантних посад командування і науково-педагогічних працівників;

6) реалізації прав і обов'язків наукових і науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються у вищих військових навчальних закладах (закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання) чи військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти;

7) порядку відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у вищих військових навчальних закладах (закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання) чи військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти;

8) підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі відповідних закладів вищої освіти.

До повноважень МВС, згідно з пунктом 4 **Положення про Міністерство внутрішніх справ України**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878 (далі – Положення № 878), належить, зокрема:

- забезпечення формування пропозицій до обсягів державного замовлення на підготовку, перепідготовку та післядипломну освіту фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів для МВС, Національної гвардії та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Міністр;

- забезпечення на базі навчальних закладів, що належать до сфери управління МВС, підготовки та професійного навчання кадрів для МВС, НПУ та Національної гвардії;

- установлення порядку добору, направлення та зарахування на навчання до навчальних закладів, що належать до сфери управління МВС;

- установлення порядку організації та строку професійного навчання працівників МВС, НПУ та Національної гвардії;

- здійснення організаційно-методичного супроводження навчального процесу в навчальних закладах, що належать до сфери управління МВС.

З огляду на вимоги Закону № 2145, в якому застосовується термін "заклад освіти", Положення № 878 в частині терміна "навчальний заклад" потребує узгодження із законодавством у сфері освіти.

Правові засади організації та діяльності НПУ, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в НПУ визначає Закон України від 02.07.2015 № 580 "Про Національну поліцію" (далі – Закон № 580).

Згідно зі статтею 72 Закону № 580 професійне навчання поліцейських складається з:

- первинної професійної підготовки;

- підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання;

- післядипломної освіти;

- службової підготовки – системи заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності.

Порядок, організацію та терміни проведення професійного навчання визначає МВС.

Норми Закону № 580 у частині термінів "навчальний заклад", "вищий навчальний заклад" потребують узгодження із законодавчими актами у сфері освіти (Законами № 2145 і № 1556 (зі змінами)), в яких застосовуються терміни "заклад освіти", "заклад вищої освіти".

Поліцейські, які вперше прийняті на службу в поліції, з метою набуття спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції, зобов'язані пройти **первинну професійну підготовку** за відповідними навчальними програмами (планами), затвердженими МВС (частина перша статті 73 Закону № 580).

Наказом МВС від 16.02.2016 № 105, зареєстрованим у Мін'юсті 18.04.2016 за № 576/28706, затверджено Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції (далі – Положення № 105).

Законодавчі підстави порядку підготовки поліцейських у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання визначено статтею 74 Закону № 580. Так, згідно із цією статтею (частина перша) до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, можуть бути зараховані громадяни України, яким станом на 31 грудня року вступу виповниться 17 років.

Особи, які навчаються за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, у разі дострокового розірвання контракту про здобуття освіти з будь-яких підстав, крім звільнення зі служби в поліції на підставі підпунктів 2, 4 частини першої статті 77 цього Закону, а також поліцейські, звільнені зі служби в поліції протягом трьох років після закінчення вищезазначених навчальних закладів з будь-яких підстав, крім звільнення зі служби в поліції на підставі підпунктів 2, 4 частини першої статті 77 цього Закону, відшкодовують Міністерству внутрішніх справ України витрати, пов'язані з їх утриманням у вищому навчальному закладі, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (частина четверта статті 74 Закону № 580).

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.04.2017 № 261 (чинна з 20.04.2017) затверджено Порядок відшкодування особами витрат, пов'язаних з їх утриманням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських (далі – Порядок № 261).

Порядок добору, направлення та зарахування на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють

підготовку поліцейських, встановлює Міністерство внутрішніх справ України (частина шоста статті 74 Закону № 580).

Наказом МВС від 15.04.2016 № 315, зареєстрованим у Мін'юсті 29.04.2016 за № 668/28798 (у редакції наказу МВС від 08.05.2018 № 383⁹), затверджено Порядок добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України, та вищого військового навчального закладу Національної гвардії України (далі – Порядок № 315).

Порядок № 315 визначає процедуру добору, направлення і зарахування на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для МВС і НПУ, та вищого військового навчального закладу Національної гвардії України за державним замовленням.

Наказом МВС від 01.03.2017 № 173, зареєстрованим у Мін'юсті 07.03.2017 за № 321/30189 (чинний з 31.03.2017), затверджено Типову форму контракту про здобуття освіти у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських¹⁰.

Законодавчі підстави *післядипломної освіти* поліцейських визначено статтею 75 Закону № 580. Так, частиною першою статті 75 Закону № 580 встановлено, що післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених Законом України "Про вищу освіту", з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, і складається з: спеціалізації; перепідготовки; підвищення кваліфікації; стажування.

Порядок організації післядипломної освіти поліцейських устанавлює МВС з урахуванням положень цього та інших законів (частина сьома статті 75 Закону № 580).

Наказом МВС від 24.12.2015 № 1625, зареєстрованим у Мін'юсті 16.01.2016 за № 76/28206, затверджено Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції, яке визначає організаційно-правові засади організації післядипломної освіти працівників НПУ, що проходять службу (працюють) на посадах, які за класифікацією професій належать до категорій керівників, професіоналів, фахівців та робітничих кадрів.

Крім того, **наказом МВС від 28.11.2017 № 963**¹¹, зареєстрованим у Мін'юсті 19.12.2017 за № 1534/31402, затверджено Порядок підготовки

---

⁹ Набрав чинності з 05.06.2018.

¹⁰ До набрання чинності цим наказом був чинний наказ МВС від 14.05.2007 № 150 "Про затвердження Типового договору про підготовку фахівця у вищому навчальному закладі Міністерства внутрішніх справ України", зареєстрований у Мін'юсті 29.05.2007 за № 547/13814.

¹¹ Набрав чинності з 12.01.2018. Пунктом 2 цього наказу визнано таким, що втратив чинність, наказ МВС від 02.12.2013 № 1177 "Про затвердження Інструкції про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у вищих навчальних закладах та науково-дослідних установах Міністерства внутрішніх справ України", зареєстрований у Мін'юсті 19.12.2013 за № 2153/24685.

здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у науково-дослідних установах, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України, та вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України (далі – Порядок № 963).

Отже, чинна нормативно-правова база, яка регулює питання підготовки кадрів ЗВО МВС, у цілому забезпечує виконання покладених на МВС завдань і функцій у цій сфері діяльності. Разом з тим окремі нормативно-правові акти, прийняті на виконання актів законодавства про освіту, Закону України "Про міліцію", що втратили чинність, потребують узгодження з чинними законодавчими актами у сфері освіти.

Зокрема, потребує перегляду Положення про вищі навчальні заклади МВС, затверджене наказом МВС від 14.02.2008 № 62, зареєстрованим у Мін'юсті 11.03.2008 за № 193/14884, останні зміни до якого вносились у 2015 році,¹² яке розроблено відповідно до законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про міліцію" та Положення про державний вищий навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 № 1074, що втратили чинність.

Потребують актуалізації Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України (наказ МВС від 14.02.2008 № 69) та Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів МВС (наказ МВС від 07.09.2009 № 381¹³), розроблені та затверджені на виконання актів законодавства про освіту, Закону України "Про міліцію", що втратили чинність.

Враховуючи застосування у спеціальному законі про освіту (Закон № 1556) терміна "заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання", потребує уточнення назва бюджетної програми за КПКВК 1001080 "Підготовка кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання".

Наказом МВС від 31.01.2018 № 68 затверджено План заходів МВС з виконання завдань плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII "Про освіту", схвалений на засіданні Кабінету Міністрів України 25 жовтня 2017 року (протокол № 61), але **реалізація запланованих заходів здійснюються вкрай повільно, що впливає на ефективність функціонування системи освіти в МВС.**

---

¹² Згідно із наказом МВС від 16.03.2015 № 277 "Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства внутрішніх справ України з питань професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ", зареєстрованим у Мін'юсті 03.04.2015 за № 381/26826.

¹³ Зареєстрований у Мін'юсті 29.09.2009 за № 911/16927.

3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Структурним підрозділом апарату МВС, який здійснює організацію освітньої та наукової діяльності закладів вищої освіти, що належать до сфери управління МВС, є **Департамент персоналу, організації освітньої та наукової діяльності МВС** (далі – Департамент), положення про який затверджено наказом МВС від 24.05.2018 № 440 (далі – Положення № 440)¹⁴.

Відповідно до пункту 1 розділу II Положення № 440 **основними завданнями Департаменту**, зокрема, є:

- організація професійного навчання, підвищення кваліфікації, перепідготовки та післядипломної освіти персоналу МВС, Національної гвардії України та за дорученням Міністра – персоналу НПУ;

- організація освітньої та наукової діяльності закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, науково-дослідних установ, що належать до сфери управління МВС, та за дорученням Міністра, у межах своїх повноважень, – закладів вищої освіти центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ (далі – ЦОВВ);

- забезпечення контрольних заходів у сфері освітньої та наукової діяльності закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, науково-дослідних установ, що належать до сфери управління МВС, та за дорученням Міністра, у межах своїх повноважень, – закладів вищої освіти ЦОВВ.

Виконання цих завдань, як встановлено аудитом, забезпечує **управління професійної освіти та науки** (далі – Управління), яке є структурним підрозділом Департаменту. Проте положення про Управління з визначенням функцій і завдань у Департаменті не розроблено та не затверджено. Для посадових осіб цього підрозділу розроблено лише окремі посадові інструкції.

Всього в системі МВС функціонують сім ЗВО МВС, які здійснюють підготовку фахівців для потреб НПУ та Експертної служби МВС, а саме: НАВС, ДДУВС, ЛьвДУВС, ЛДУВС, ХНУВС, ОДУВС та ДЮІ.

До складу трьох ЗВО МВС на правах відокремлених структурних підрозділів входять факультети: НАВС – Прикарпатський факультет, ДДУВС – Криворізький факультет, ОДУВС – Херсонський факультет.

Упродовж 2017 року у складі ЗВО МВС для організації первинної професійної підготовки поліцейських утворено 9 центрів первинної професійної підготовки "Академія поліції" (далі – Центри підготовки).

Довідково. Центри підготовки утворені шляхом ліквідації колишніх училищ професійної підготовки працівників міліції, які були в структурі ГУМВС та УМВС і

---

¹⁴ До цього часу діяло Положення про Департамент персоналу, організації освітньої та наукової діяльності МВС, затверджене наказом МВС від 14.12.2015 № 1570.

забезпечували початкову підготовку вперше прийнятих на службу працівників міліції (наказ МВС від 31.03.2017).

У березні 2019 року Кабінет Міністрів України за ініціативою МВС (лист від 13.03.2019 № 3524/01/25-2019) видав розпорядження від 13.03.2019 № 186-р "Про передачу цілісного майнового комплексу **Кременчуцького льотного коледжу Національного авіаційного університету** до сфери управління Міністерства внутрішніх справ".

Відповідно до цього розпорядження цілісний майновий комплекс Кременчуцького льотного коледжу Національного авіаційного університету передається зі сфери управління МОН до сфери управління МВС з приєднанням його до ХНУВС як відокремленого структурного підрозділу. За наданими поясненнями, потреба у цьому закладі обумовлювалася необхідністю підготовки льотного та льотно-технічного персоналу авіації НПУ та інших ЦОВВ.

Отже, внаслідок проведених у 2017–2019 роках організаційних заходів, можливості ЗВО МВС з підготовки кадрів значно зросли.

Крім того, в системі МВС функціонують **шість вищих військових навчальних закладів** (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) ЦОВВ, а саме:

Національна академія Національної гвардії України, яка здійснює підготовку фахівців для Національної гвардії України;

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, яка здійснює підготовку фахівців для Держприкордонслужби;

Національний університет цивільного захисту України, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля та Інститут державного управління у сфері цивільного захисту, які здійснюють підготовку фахівців для Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС).

Кожен із ЦОВВ має свій орган управління освітньою та науковою діяльністю:

НПУ – управління професійного навчання департаменту кадрового забезпечення;

Держприкордонслужба – управління професійної підготовки та організації освітньої діяльності Адміністрації Держприкордонслужби;

Національна гвардія України – відділ військової освіти та наукової роботи управління бойової та спеціальної підготовки;

ДСНС – відділ освіти і науки департаменту персоналу.

Департамент у цій системі забезпечує організацію освітньої та наукової діяльності ЗВО ЦОВВ у межах своїх повноважень.

Отже, єдиної системи управління освітою, як і органу, який би формував єдину політику у сфері підготовки кадрів для МВС і зазначених ЦОВВ та координував їх діяльність, немає. За таких обставин кожний із цих ЦОВВ організовує свою діяльність на власний розсуд, виходячи із наявних можливостей і ліцензійних обсягів ЗВО.

Створення єдиного органу управління в МВС дало б можливість усунути дублювання підготовки фахівців за окремими спеціальностями (спеціалізаціями) у закладах освіти, підпорядкованих різним ЦОВВ, формувати обсяги державного замовлення на підготовку фахівців за всіма рівнями підготовки відповідно до реальних потреб кадрового забезпечення МВС і ЦОВВ, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

З метою вдосконалення системи підготовки фахівців для потреб органів МВС, наказом МВС від 25.11.2016 № 1252 (із змінами) затверджено **Концепцію реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України** (далі – Концепція).

У розділі I Концепції зазначалося, що цей документ передбачає аналіз стану освіти у МВС, визначення мети, принципів, завдань, основних напрямів та етапів реформування освіти, вдосконалення системи управління освітою, оптимізацію організаційно-штатної побудови, правового, кадрового, ресурсного та іншого забезпечення освітнього процесу у МВС.

З метою реалізації Концепції видано наказ МВС від 08.06.2017 № 482, яким затверджено **План заходів щодо реалізації Концепції реформування освіти у Міністерстві внутрішніх справ України** (далі – План).

Як вбачається зі змісту Плану, визначені заходи стосувалися окремих питань реформування освіти у МВС, а саме організації первинної професійної підготовки поліцейських у ЗВО МВС (створення Центрів підготовки, забезпечення отримання ліцензій на здійснення професійної (професійно-технічної) освіти у ЗВО МВС, розроблення та затвердження державного освітнього стандарту з професії 5162 "Поліцейський", забезпечення комплектування посад у новостворюваних структурних підрозділах ЗВО МВС, на які покладатиметься первинна професійна підготовка тощо). Термін реалізації Концепції – 2017–2018 роки, Плану – 2017 рік (крім пункту 16).

Отже, терміни виконання завдань реформування освіти, визначених у Концепції, спливли, а очікуваного результату – оптимізації мережі ЗВО МВС та підвищення ефективності управління системою підготовки кадрів не досягнуто.

До питань реформування освіти МВС повернулося під час опрацювання проекту розпорядження Кабінету Міністрів України "Про затвердження Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року", який був розроблений на виконання пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р¹⁵ (далі – Розпорядження № 1023).

Так, до розділу VII зазначеного проекту (пункт 1.2) включено завдання "розробити зміни до законодавства щодо створення єдиної системи управління організацією освітньої та наукової діяльності в органах системи МВС та забезпечити комунікацію вимог до неї з органами системи МВС".

---

¹⁵ "Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року".

Однак проект акта, який мав бути розроблений у тримісячний строк після видання Розпорядження № 1023, поданий на розгляд Уряду лише у березні 2019 року (лист від 07.03.2019 за № 3189/05-/41-2019).

Термін реалізації Стратегії розвитку органів системи МВС спливає у 2020 році й існує вірогідність нереалізації відповідних заходів.

Питання реформування МВС висвітлені також у **Річній національній програмі під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 рік**, затвердженій Указом Президента України від 10.04.2019 № 117. Зокрема, до пріоритетних віднесено завдання "запровадження обґрунтованої моделі єдиної системи управління організацією освітньої та наукової діяльності в органах системи Міністерства внутрішніх справ України", в межах якого передбачено виконання двох заходів, визначено відповідальних виконавців у II-IV кварталах 2019 року.

Отже, завдання запровадження єдиної системи управління організацією освітньої та наукової діяльності в системі МВС залишається актуальним і потребує реалізації у найкоротші терміни.

Встановлено, що на 01.04.2019 вищу освіту у ЗВО МВС здобувало **31625 осіб**: 12635 осіб (40,0 відс.) навчалися за державним замовленням та 18990 юридичних і фізичних осіб (60,0 відс.) замовляли платні освітні послуги (далі – за плату).

На денній формі навчалося 14182 особи (44,8 відс.), заочній – 17443 (55,2 відсотка).

Післядипломну освіту здобували 3576 осіб, первинну професійну підготовку – 1221 особа.

В ад'юнктурі навчалося 908 осіб (за державним замовленням – 236, за плату – 672), докторантурі – 28 осіб (за державним замовленням – 17, за плату – 11).

До підготовки фахівців залучено 2979 науково-педагогічних працівників, з яких більшість (1534 особи) мали науковий ступінь доктора (244 особи) і кандидата наук (доктора філософії) – 1290 осіб.

Протягом 2017–2018 років ЗВО МВС для потреб НПУ та Експертної служби МВС підготовлено 7337 дільничних, оперативних працівників, патрульних, слідчих, фахівців з протидії торгівлі людьми, наркозлочинності, кіберзлочинності, кримінального аналізу тощо, 10406 поліцейських пройшли первинну професійну підготовку, ще 33231 особа отримала післядипломну освіту.

Підготовка фахівців в основному здійснювалася за спеціальностями "Право", "Правознавство" та "Правоохоронна діяльність", а також за спеціальностями "Психологія", "Практична психологія", "Публічне управління та адміністрування", "Системи технічного захисту інформації", "Кібербезпека", "Економіка", "Менеджмент", "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії", "Облік і аудит", "Облік і оподаткування", "Соціологія", "Системний аналіз", "Фінанси, банківська справа та страхування", "Фінанси та кредит".

Аудитом формування державного замовлення встановлено, що **потреба у фахівцях, науково-педагогічних кадрах, підвищенні кваліфікації та спеціалізації визначалася МВС виходячи не із реальної потреби в кадрах, а спроможностей ЗВО МВС надавати освітні послуги за всіма рівнями освіти.**

Так, за пропозиціями НПУ, Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України та ЗВО МВС, наданими до Департаменту на 2017 рік¹⁶, потреба у фахівцях на 2017 рік становила 4645 осіб (НПУ – 3138 бакалаврів і 1314 магістрів, Експертна служба МВС – 50 бакалаврів і 50 магістрів, ЗВО МВС і НПУ – 87 ад'юнктів і 6 докторантів).

Департамент, розглянувши надані пропозиції, збільшив потребу на 837 бакалаврів і 216 магістрів та надіслав відповідні пропозиції до Мінекономрозвитку для включення до державного замовлення на 2017 рік (лист МВС від 20.02.2017 № 22/2-695). Мінекономрозвитку зменшило потребу у бакалаврах і магістрах на 215 та 151 особу відповідно.

Кабінет Міністрів України постановою від 12.07.2017 № 511¹⁷ затвердив для МВС обсяги державного замовлення на підготовку фахівців на 2017 рік у кількості 5332 осіб (бакалаври – 3810, магістри – 1429, ад'юнкти – 87, докторанти – 6).

Таким чином, затвержені на 2017 рік державним замовленням показники обсягів підготовки фахівців для НПУ перевищили визначену нею потребу у фахівцях на 687 осіб (у бакалаврах – на 622 особи, магістрах – на 65), чим створено ризики непрацевлаштування випускників за фахом. За розрахунками, вартість підготовки надлишкової потреби у 687 фахівцях становила 55180,3 тис. гривень.¹⁸

Зазначене свідчить про намагання керівництва МВС якомога більше завантажити ЗВО МВС та узгодити потребу в здобувачах вищої освіти з ліцензованим обсягом провадження освітньої діяльності.

Однак такі заходи не завжди забезпечували позитивний результат, оскільки наповненість ЗВО МВС була невисокою. Так, у 2017 році до ЛьвДУВС на навчання за бакалаврським, магістерським, освітньо-науковим рівнями вищої освіти зараховано 1381 особу, у 2018 році – 1542 особи, або **64,4 і 71,9 відс. ліцензованого обсягу** відповідно (2145 осіб).

В ОДУВС у 2017 році на навчання зараховано 1070 осіб, або 54,2 відс. ліцензованого обсягу (1975 осіб), у 2018 році – 1006 осіб, або **49,7 відс. ліцензованого обсягу** (2025 осіб).

¹⁶ Листи НПУ від 29.11.2016 № 5126/12/3/01-2016, від 31.12.2016 № 5842/12/7/01-2016, лист Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС від 12.10.2016 № 19/3-10679.

¹⁷ "Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 році".

¹⁸ 50373 тис. грн (80985,5 грн (вартість підготовки одного бакалавра) x 622 (кількість осіб, прийнятих для підготовки за освітнім ступенем "бакалавр" понад визначену потребу)) + 4807,3 тис. грн ((73958,6 грн (вартість підготовки одного магістра) x 65 (кількість осіб, прийнятих для підготовки за освітнім ступенем "магістр" понад визначену потребу)).

При цьому збільшувався ліцензований обсяг з підготовки фахівців за плату для **несуміжних галузей економіки**, яким після закінчення навчання за обраною спеціальністю **працевлаштування в органах системи МВС не гарантовано**.

Зокрема, у 2018 році для ДДУВС ліцензований обсяг прийому за спеціальністю "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" затверджено у кількості 60 осіб, для ХНУВС – за спеціальністю "Туризм" – 50 осіб. Деякі спеціальності взагалі не користувалися попитом серед абітурієнтів. Так, в ХНУВС при сумарному ліцензованому обсязі 210 осіб за спеціальностями 054 "Соціологія" та 122 "Комп'ютерні науки" у 2017–2018 роках на навчання не зараховано жодної особи.

Мало місце перевищення ЗВО МВС встановленого ліцензованого обсягу підготовки фахівців, що суперечить вимогам пункту 5 (у редакції до 23.05.2018) і пункту 7 (у редакції після 23.05.2018) Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладами освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (далі – Ліцензійні умови)¹⁹.

Так, у ЛьвДУВС за магістерським рівнем вищої освіти спеціальності "Психологія" у 2017/2018 навчальному році навчалось 88 осіб, у 2018/2019 – 103 особи, що перевищило затверджений ліцензований обсяг (60 осіб) на 28 і 43 особи відповідно.

За відсутності ліцензій ЗВО МВС здійснювалася первинна професійна підготовка поліцейських, чим порушено вимоги пункту 6 частини першої статті 7 Закону України від 02.03.2015 № 222 "Про ліцензування видів господарської діяльності" (далі – Закон № 222) та частини другої статті 43 Закону № 2145. Зокрема, у 2017 році жоден ЗВО МВС не мав ліцензії на провадження освітньої діяльності з підготовки робітничих кадрів за професією "Поліцейський".

Незважаючи на це, МВС наказами від 02.03.2017 № 181–№ 186 (із змінами) визначило ЗВО МВС обсяги первинної професійної підготовки поліцейських на базі Центрів підготовки.

Так, наказами МВС від 02.03.2017 № 181 передбачено проведення первинної професійної підготовки 860 поліцейських на базі Київського, Вишгородського та Чернівецького центрів підготовки НАВС, № 186 – 180 поліцейських на базі Волинського центру підготовки ЛьвДУВС.

Подібно доводилися ЗВО МВС обсяги первинної професійної підготовки поліцейських у 2018 році.

---

¹⁹ Згідно з пунктом 5 Ліцензійних умов (в редакції до 23.05.2018) ліцензіат провадить освітню діяльність в межах ліцензованого обсягу, яким встановлюється максимальна кількість осіб, що навчаються одночасно у сфері вищої освіти – на певному рівні вищої освіти за певною спеціальністю.

Згідно з пунктом 7 Ліцензійних умов (в редакції після 23.05.2018) ліцензіат провадить освітню діяльність у сферах вищої освіти, післядипломної освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти, повної загальної середньої освіти в межах ліцензованого обсягу.

Всього у 2017–2018 роках та I кварталі 2019 року Центрами підготовки за відсутності ліцензій проведено первинну професійну підготовку 9247 поліцейських (НАВС – 3364, ЛьвДУВС – 610, ХНУВС – 2967, ОДУВС – 1734, ДЮОІ – 462, ЛДУВС – 110 осіб).

Навчання поліцейських здійснювалося відповідно до Професійних програм первинної професійної підготовки поліцейських (за спеціальностями), які у 2017 році затверджені ЗВО МВС та погоджені з Департаментом та заінтересованими структурними підрозділами апарату НПУ.

Вказані навчальні програми в порушення частини першої статті 73 Закону № 580 та пункту 2 розділу III Положення № 105 керівництвом МВС не затверджувалися.

Таким чином, доведення МВС обсягів первинної професійної підготовки ЗВО МВС, які не мали відповідних ліцензій та затверджених у встановленому порядку навчальних програм, призвело до провадження в 2017–2018 роках освітньої діяльності з порушенням чинного законодавства.

Лише після внесення змін до Національного класифікатора професій ДК 003:2010 "Класифікатор професій" (наказ Мінекономрозвитку від 26.10.2017 № 1542) і затвердження Стандарту професійної (професійно-технічної) освіти за робітничою професією "Поліцейський" код 5162 (наказ МОН від 21.06.2018 № 669) МВС розробило нові шестимісячні навчальні програми (за спеціалізаціями), які затверджено Головою НПУ (23.02.2019) та Державним секретарем МВС (14.03.2019).

Підготовка поліцейських за новими освітніми програмами відповідно до пункту 2 наказу МВС від 09.11.2018 № 902²⁰ розпочата з 01.01.2019.

На момент аудиту всі ЗВО МВС отримали ліцензії на провадження освітньої діяльності за професією 5162 "Поліцейський".

Довідково: наказами МОН від 18.01.2018 № 53-л встановлено ліцензійні обсяги ЛьвДУВС, ДДУВС та ОДУВС, від 02.02.2018 № 110-л – ЛДУВС, від 05.04.2018 № 349-л – ДЮОІ, від 21.06.2018 № 1352-л – ХНУВС, від 01.02.2019 № 121-л – НАВС.

На сьогодні жодним ЗВО МВС не ініційовано проведення акредитації освітньої програми з підготовки поліцейських для підтвердження відповідності рівня підготовки фахівців державним вимогам до цієї професії, затвердженим МОН.

З огляду на це документи про освіту державного зразка поліцейським не видавали. За таких обставин поліцейські після завершення навчання отримували лише Довідку про закінчення первинної професійної підготовки за формою, визначеною додатком 1 до Положення № 105, яка долучалася до особової справи поліцейського.

Не дотримувалися ЗВО МВС вимоги чинного законодавства у сфері ліцензування медичних послуг.

---

²⁰ "Про впровадження освітніх програм та навчальних програм з первинної професійної підготовки у закладах вищої освіти МВС".

Зокрема, за відсутності ліцензії на медичну практику медичними підрозділами НАВС і ЛьвДУВС надавалась первинна та екстрена медична допомога здобувачам освіти та особовому складу, що суперечить вимогам пункту 15 частини першої статті 7 Закону № 222 та пункту 18 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285.

Провадження ЗВО МВС медичної практики без відповідної ліцензії створює ризики неякісного надання медичної допомоги та неналежного контролю за станом здоров'я зазначеної категорії осіб.

У 2017 році на навчання до ЗВО МВС зараховано **13 тис. осіб**, з них за державним замовленням – 5,3 тис. (40,8 відс.), за плату – 7,7 тис. (59,2 відсотка). У 2018 році кількість осіб, прийнятих на навчання, становила **12,0 тис. осіб**, з них за державним замовленням – 3,6 тис. (30,0 відс.), за плату – 8,4 тис. (70,0 відсотків).

Отже, кількість осіб, прийнятих у 2018 році на навчання до ЗВО МВС за державним замовленням, порівняно з 2017 роком зменшилась в 1,4 раза (з 5,3 до 3,7 тис. осіб).

Довідково. Згідно з частиною першою статті 4 Закону № 1556 громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних закладах вищої освіти на конкурсній основі відповідно до стандартів вищої освіти, якщо певний ступінь вищої освіти громадянин здобуває вперше за кошти державного або місцевого бюджету.

У 2017–2018 роках у ЗВО МВС із 28,4 тис. осіб, які навчалися за плату, 3,9 тис. – це працівники поліції та 0,4 тис. – Національної гвардії України та інших ЦОВВ, що становить 15 відс. загальної кількості осіб, які навчалися за плату.

У деяких ЗВО МВС ці показники виявилися ще нижчими. Зокрема, кількість осіб, зарахованих на навчання за державним замовленням до ОДУВС на 2018/2019 навчальний рік, порівняно з 2017/2018 навчальним роком зменшилась на 238 осіб, або у 1,7 раза. У ЛьвДУВС кількість осіб, які здобували вищу освіту за державним замовленням у 2017 році, становила 439 осіб, або 31,8 відс. загальної чисельності (1381 особа), у 2018 році – 319 осіб, або 20,7 відс. загальної чисельності (1542 особи).

Наведені приклади свідчать про відсутність у НПУ потреби у підготовці такої кількості фахівців. Проте МВС замість оптимізації мережі ЗВО МВС з урахуванням реальних потреб НПУ збільшувало набір осіб на навчання за плату, який у 2018 році порівняно з 2017 роком зріс в 1,1 раза (з 7,7 до 8,4 тис. осіб), намагаючись таким чином залишити без змін існуючу систему підготовки кадрів та забезпечити ліцензовані обсяги.

При цьому пріоритет надавався *заочній формі*, яка не потребувала значних фінансових вкладень у навчально-виховний процес.

Встановлено, що за цією формою навчання за державним замовленням здійснювалась підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ад'юнктурі (аспірантурі) ЗВО МВС, чим порушувались вимоги пункту 31 Порядку № 261 та пункту 3 розділу II Порядку № 963. Зокрема, НАВС у 2017 році на навчання в ад'юнктурі за державним замовленням за заочною формою прийнято 26 осіб, ДДУВС – 10 осіб.

Виявлено випадки, коли з метою збільшення набору до ЗВО МВС на навчання за окремими спеціальностями приймалося по декілька осіб. Так, для ЛьвДУВС наказами МВС від 09.10.2017 № 846 на 2018 рік встановлено набір для підготовки фахівців за плату (заочна форма навчання) на здобуття освітнього ступеня "бакалавр" за спеціальностями "Фінанси, банківська справа та страхування" і "Облік і оподаткування" з терміном навчання 4 роки у кількості однієї особи за кожною із спеціальностей, за спеціальністю "Менеджмент" – три особи, від 13.07.2018 № 604 – за спеціальностями "Фінанси, банківська справа та страхування" і "Менеджмент" з терміном навчання 2 роки у кількості двох осіб за кожною із спеціальностей, за спеціальністю "Облік і оподаткування" – одна особа.

У 2017–2018 роках ЗВО МВС підготовлено і випущено **24,1 тис. фахівців**, з них 7,3 тис. за державним замовленням, 16,8 тис. – за плату.

У цілому рівень виконання державного замовлення був високим (при затвердженому обсязі 7,8 тис. осіб випущено 7,3 тис., або 93,6 відсотка). Проте ці дані не відображають реального стану справ, оскільки планові показники випуску фахівців визначалися без врахування відрахованих здобувачів вищої освіти впродовж навчання. Так, відсоток випуску бакалаврів до кількості прийнятих на навчання осіб на здобуття цього освітнього ступеня у 2012–2014 роках становив 75 відсотків.

Низьким був показник підготовки бакалаврів за заочною формою навчання. Зокрема, із 100 осіб, прийнятих ХНУВС у 2012 році за спеціальністю "Правоохоронна діяльність" (термін навчання 5 років), у 2017 році навчання закінчило лише 52 особи (52 відсотка). В ОДУВС із 150 осіб, прийнятих у 2013 році за спеціальністю "Правоохоронна діяльність" (термін навчання 4 роки), навчання у 2017 році закінчило 38 осіб (25,3 відс.), в ДДУВС – із 100 прийнятих навчання закінчило 62 особи.

Невиконання ЗВО МВС державного замовлення з підготовки фахівців обумовлювалося не тільки прорахунками при формуванні та виконанні, але й такими факторами, як реформування МВС (ліквідація міліції та утворення поліції), анексія АР Крим, події на Сході країни.

Аудитом встановлено випадки працевлаштування випускників ЗВО МВС не за отриманими спеціальностями.

Зокрема, із 78 випускників ХНУВС, які закінчили у 2017–2018 роках навчання за спеціальностями "Системи технічного захисту інформації" і "Психологія", 44 фахівці (56,4 відс.) розподілено на посади дільничних офіцерів поліції, інспекторів сектору реагування патрульної поліції, інспекторів сектору кадрового забезпечення тощо, що не відповідало здобутій ними спеціальності. Вартість підготовки становила 3327,3 тис. гривень.

Із 216 випускників НАВС, які закінчили навчання у 2017–2018 роках за спеціальністю "Правознавство" (спеціалізація "Техніко-криміналістичне забезпечення" та "Експертна служба"), 75 розподілено на посади слідчого, оперуповноваженого, інспектора відділу поліції, дільничного офіцера поліції,

що не відповідало отриманим ними спеціальностям. Вартість підготовки – 9537,9 тис. гривень.

12 випускників ЛьвДУВС, які закінчили навчання у 2017 році за спеціальністю "Право" та готувалися для роботи у підрозділах кримінальної поліції, розподілено на посади інспекторів сектору реагування патрульної поліції. Вартість підготовки – 855,6 тис. гривень.

Всього на підготовку 131 випускника, які завершили навчання у 2017–2018 роках та призначені на посади, що не відповідали отриманим ним спеціальностям, непродуктивно витрачено 13720,8 тис. гривень.

За цей період із ЗВО МВС відраховано 451 особу, у тому числі: 404 – за власним бажанням; 17 – через службову невідповідність; 12 – через хворобу; 11 – у зв'язку із реалізацією дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення зі служби, накладеного відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України; 7 – за невиконання навчального плану.

Отже, основною причиною відрахування курсантів було небажання продовжити навчання, що свідчить про **відсутність належної системи відбору кандидатів на навчання за державним замовленням для подальшої роботи в органах і підрозділах НПУ.**

Вартість підготовки курсантів, які припинили навчання без поважних на те причин, становила 34300,8 тис. грн, у тому числі тих, які навчалися впродовж 2017–2018 років, – 22356,4 тис. грн, що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.

Крім того, протягом трьох років після закінчення навчання у ЗВО МВС зі служби в поліції звільнилося 295 осіб, на підготовку яких витрачено 38814,7 тис. грн бюджетних коштів.

Зі служби в поліції звільнялися слідчі, оперуповноважені, дільничні, тобто ті фахівці, від діяльності яких залежить виконання НПУ завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку тощо. Причинами плинності кадрів стало велике навантаження, неналежне грошове забезпечення, відсутність власного житла, ненадання у повному обсязі встановлених державних соціальних гарантій поліцейським та членам їх сімей тощо.

За таких обставин, незважаючи на те, що в 2017–2018 роках ЗВО МВС підготовлено 7,3 тис. фахівців з вищою освітою, ще 10,4 тис. поліцейських пройшли первинну професійну підготовку, стан укомплектованості органів і підрозділів НПУ суттєво не покращився, а за деякими показниками погіршився. Так, станом на 01.04.2019 кількість вакантних посад у підрозділах патрульної поліції порівняно з початком 2018 року зросла в 1,5 раза (з 5,8 до 8,7 тис. штатних одиниць). За цей же період кількість вакантних посад у підрозділах слідства збільшилась з 1,5 до 1,7 тис. штатних одиниць.

Аудитом організації післядипломної освіти встановлено, що МВС постановами Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 511 та від 11.07.2018 № 556 затверджено обсяги післядипломної освіти, у тому числі: підвищення кваліфікації – 39,5 тис. осіб, спеціалізація – 2,6 тис. осіб.

Разом з тим упродовж 2017–2018 років підрозділами апарату НПУ та територіальними органами поліції до ЗВО МВС для забезпечення освітнього процесу з підвищення кваліфікації та спеціалізації направлено 32,2 та 1 тис. осіб відповідно, що на 7,3 та 1,6 тис. осіб менше затверджених обсягів.

Основною причиною невиконання планів-графіків підвищення кваліфікації та спеціалізації стала відсутність у НПУ коштів на відрядження.

Водночас видатки МВС на післядипломну освіту профінансовані в 2017–2018 роках у повному обсязі – 281309,2 тис. гривень. Зважаючи на зменшення за ініціативою НПУ обсягів післядипломної освіти, частина зазначених коштів у сумі 50720,1 тис. грн використана непродуктивно.

Унаслідок зменшення МВС у 2017–2018 роках державного замовлення з післядипломної освіти поліцейських, із 281309,2 тис. грн, спрямованих на вказані цілі, 50720,1 тис. грн²¹, або майже кожна шоста гривня, використана непродуктивно.

Упродовж 2017–2018 років із ЗВО МВС відраховано 61 ад'юнкта і 1 докторанта (43 особи припинили навчання за власним бажанням, 18 – не виконали індивідуальний план, 1 особа звільнилася зі служби в поліції). Вартість підготовки цих осіб, за даними ЗВО МВС, становила **5005,5 тис. грн, що також є непродуктивним використанням бюджетних коштів.**

У 2018 році за відсутності у НПУ достатньої кількості кандидатур на проходження первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліцію, ЗВО МВС замість затверджених державним замовленням 5,9 тис. осіб фактично прийнято 3,7 тис. осіб (62,7 відсотка). У результаті, із 62729,5 тис. грн, виділених у 2018 році на вказані цілі, 16765,9 тис. грн, або кожна четверта гривня, використана непродуктивно.

Отже, для існуючої в МВС системи підготовки кадрів ЗВО МВС характерна непродуктивність, затратність і невідповідність реальним потребам.

Управлінські дії МВС замість оптимізації системи підготовки кадрів для НПУ та Експертної служби МВС спрямовувались на забезпечення функціонування семи ЗВО МВС, 2/3 випускників яких обрали вільне працевлаштуванням.

Невжиття МВС дієвих заходів щодо реформування системи підготовки кадрів створює ризики подальшого непродуктивного використання бюджетних коштів на діяльність ЗВО МВС. Цю систему необхідно перебудувати з урахуванням реальних кадрових потреб органів системи МВС.

---

²¹ 2017 рік – 37210,9 тис. грн: вартість підвищення кваліфікації однієї особи (5775,2 грн) x кількість осіб, яких не було направлено за державним замовленням до ЗВО МВС (6249) + вартість спеціалізації однієї особи (1121,8 грн) x кількість осіб, яких не було направлено за державним замовленням до ЗВО МВС (923 осіб).

2018 рік – 13509,2 тис. грн: вартість підвищення кваліфікації однієї особи (7928,2 грн) x кількість осіб, яких не було направлено за державним замовленням до ЗВО МВС (1059) + вартість спеціалізації однієї особи (8014,4 грн) x кількість осіб, яких не було направлено за державним замовленням до ЗВО МВС (638 осіб).

4. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЗАКОННОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ, ВИДІЛЕНИХ МІНІСТЕРСТВУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ НА ПІДГОТОВКУ КАДРІВ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Встановлено, що видатки на підготовку кадрів ЗВО МВС у 2017–2018 роках та I кварталі 2019 року здійснювалися за **КПКВК 1001080 "Підготовка кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання"**.

Згідно із законами України від 21.12.2016 № 1801 "Про Державний бюджет України на 2017 рік", від 07.12.2017 № 2246 "Про Державний бюджет України на 2018 рік" та від 23.11.2018 № 2629 "Про Державний бюджет України на 2019 рік" відповідальним виконавцем бюджетної програми за КПКВК 1001080 визначався апарат МВС.

Метою бюджетної програми КПКВК 1001080 згідно з паспортами у 2017 році визначалось забезпечення підготовки, перепідготовки висококваліфікованих спеціалістів для підрозділів, що належать до сфери управління МВС; у 2018 і 2019 роках – забезпечення підготовки, підвищення кваліфікації спеціалістів для підрозділів, що належать до сфери управління МВС.

Загалом на підготовку кадрів ЗВО МВС за КПКВК 1001080 у 2017 – 2018 роках та I кварталі 2019 року спрямовано 3296109,0 тис. грн, з яких: асигнування загального фонду – 2432643,8 тис. грн, або 73,8 відс., спеціального фонду – 863465,2 тис. грн, або 26,2 відс., в тому числі:

у 2017 році – 1306467,7 тис. грн (за загальним фондом – 963283,4 тис. грн, або 73,7 відс., за спеціальним – 343184,3 тис. грн, або 26,3 відс.);

у 2018 році – 1631145,8 тис. грн (за загальним фондом – 1189480,7 тис. грн, або 72,9 відс., за спеціальним – 441665,1 тис. грн, або 27,1 відс.);

в I кварталі 2019 року – 358495,5 тис. грн (за загальним фондом – 279879,7 тис. грн, або 78,1 відс., за спеціальним – 78615,8 тис. грн, або 21,9 відсотка).

Як свідчить аналіз, **видатки МВС за загальним фондом державного бюджету на підготовку кадрів ЗВО МВС щорічно збільшувалися.**

Так, у 2018 році порівняно з 2017 видатки збільшились на 23,5 відс. (з 963283,4 до 1189480,7 тис. грн), у 2019 році порівняно з 2018 – на 21,0 відс. (з 1189480,7 до затверджених 1439266,2 тис. гривень).

У загальних видатках на підготовку кадрів (3296109,0 тис. грн) найбільшу питому вагу становили поточні видатки ЗВО МВС – 3059433,5 тис. грн, або 92,8 відс., з них:

2310571,9 тис. грн (70,1 відс.) – оплата праці з нарахуваннями, стипендії та соціальні виплати;

156941,3 тис. грн (4,8 відс.) – продукти харчування;

185880,7 тис. грн (5,6 відс.) – комунальні послуги та енергоносії;

268507,1 тис. грн (8,1 відс.) – послуги, предмети, матеріали, інвентар;

137532,5 тис. грн (4,2 відс.) – інші видатки.

Видатки, пов'язані з розвитком та удосконаленням матеріально-технічної бази ЗВО МВС (будівництво, реконструкція та капітальний ремонт будівель і споруд, придбання обладнання тощо), становили 236675,5 тис. грн, або 7,2 відсотка.

При цьому більш як третину цих видатків – 92300,9 тис. грн (39,0 відс.) забезпечено за рахунок ініційованого МВС перерозподілу видатків загального фонду у сумі 15000,0 тис. грн з інших бюджетних програм²² та залучення надходжень спеціального фонду у сумі 77300,9 тис. гривень.

Загальна потреба у видатках загального фонду на підготовку кадрів ЗВО МВС забезпечувалась у 2017 році на 93,7 відс. (при обрахованій потребі 1027857,2 тис. грн затверджено 963289,3 тис. грн); **у 2018 році – на 78,9 відс.** (при обрахованій потребі 1508196,4 тис. грн затверджено 1189491,3 тис. грн); **у 2019 році – на 72,0 відс.** (при обрахованій потребі 1998715,4 тис. грн затверджено 1439266,2 тис. гривень).

Водночас загальні потреби за загальним фондом МВС як головного розпорядника бюджетних коштів забезпечувалися на значно нижчому рівні: **у 2017 році – на 37,0 відс.** (при потребі 130679692,5 тис. грн затверджено 48299653,6 тис. грн; **у 2018 році – на 40,9 відс.** (при потребі 147481380,6 тис. грн затверджено 60308206,3 тис. грн), **у 2019 році – на 43,0 відс.** (при потребі 168134933,4 тис. грн затверджено 72366337,1 тис. грн), що свідчить про надання пріоритету видаткам на підготовку кадрів.

Поряд з цим у складі видатків на підготовку кадрів щорічно збільшувалася складова видатків загального фонду, яка спрямовувалась на розвиток та удосконалення матеріально-технічної бази ЗВО МВС.

Зокрема, витрати на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт та придбання обладнання у складі видатків загального фонду за КПКВК 1001080 **у 2017 році становили 5,4 відс.** (51598,2 тис. грн), **у 2018 році – 8,4 відс.** (100000,0 тис. грн), **у 2019 році – 13,2 відс.** (передбачено 190000,4 тис. гривень).

Отже, при зростанні протягом 2017–2019 років видатків за загальним фондом за КПКВК 1001080 в цілому в 1,5 раза (з 963283,4 до 1439266,2 тис. грн), **видатки розвитку збільшені в 3,7 раза** (з 51598,2 до 190000,4 тис. гривень).

Крім того, в охопленому аудитом періоді ЗВО МВС залучались **надходження до спеціального фонду за КПКВК 1001080 у сумі 896175,7 тис. грн**, у тому числі у 2017 році – 347013,4 тис. грн, 2018 році – 453915,1 тис. грн, I кварталі 2019 року – 95247,2 тис. гривень.

Інформація щодо залучених ЗВО МВС у 2017 році – I кварталі 2019 року надходжень до спеціального фонду за кодами класифікації доходів бюджету наведена у таблиці.

²² Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 351-р "Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству внутрішніх справ на 2017 рік".

Таблиця. Залучення ЗВО МВС у 2017 році – I кварталі 2019 року надходжень до спеціального фонду за кодами класифікації доходів бюджету

тис. грн

код	Найменування	Разом	в тому числі:		
			2017 рік	2018 рік	I кв. 2019 року
1001080	Підготовка кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання	896175,7	347013,4	453915,1	95247,2
25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	564359,0	232688,2	254249,7	77421,1
25010200	Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	135817,9	54463,3	66985,4	14369,2
25010300	Плата за оренду майна бюджетних установ	2583,0	1091,4	1084,9	406,7
25010400	Від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)	629,5	369,3	214,0	46,2
25020100	Благодійні внески, гранти та дарунки	23043,9	9146,8	11418,8	2478,3
25020200	Кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, у тому числі заходів з відчуження для суспільних потреб земельних ділянок та розміщення інших об'єктів нерухомого майна, що перебувають у приватній власності фізичних або юридичних осіб	160915,2	46062,5	114728,0	124,7
25020300	Кошти вищих та професійно-технічних навчальних закладів від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право, кошти, що отримують державні і комунальні вищі навчальні заклади, державні наукові установи, державні і комунальні заклади культури як відсотки, нараховані на залишки коштів на поточних рахунках, відкритих у банках державного сектору для розміщення власних надходжень, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти	4614,3	2317,0	1896,3	401,0
41010600	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	4212,9	874,9	3338,0	

У загальних надходженнях до спецфонду (896175,7 тис. грн) найбільшу питому вагу (63,0 відс.) становили надходження, отримані ЗВО МВС за платні освітні послуги (564359,0 тис. гривень).

Надходження від додаткової господарської діяльності, оренди і реалізації в установленому порядку майна становили 135817,9 тис. грн (15,1 відс.), 2583,0 тис. грн (0,3 відс.) та 629,5 тис. грн (0,1 відс.) відповідно.

Коштів з інших джерел власних надходжень, а саме: благодійні внески, гранти та дарунки, надходження коштів від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів та від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отримано в обсязі 23043,9 тис. грн (2,6 відс.), 160915,2 тис. грн (17,9 відс.) та 4614,3 тис. грн (0,5 відс.) відповідно.

Крім того, отримано субвенції з місцевих бюджетів державному бюджету на суму 4212,9 тис. грн, або 0,5 відсотка.

Власні надходження ЗВО МВС спрямовувалися на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, додатковою (господарською) діяльністю; на облаштування, ремонт, придбання майна, виконання запланованих цільових заходів, а також у встановленому порядку на заходи, які необхідні для виконання основних функцій, але не забезпечені коштами загального фонду бюджету.

Водночас при задовільному забезпеченні потреби у фінансуванні видатків на підготовку кадрів, щорічному збільшенні видатків на розвиток та удосконалення матеріально-технічної бази ЗВО МВС та значних обсягах залучення на вказані цілі надходжень до спецфонду, не забезпечено ефективного використання потужностей цих закладів та виконання державного замовлення з підготовки кадрів.

За таких умов, з метою концентрації фінансових і матеріальних ресурсів на найбільш затребуваних напрямках підготовки кадрів, досягнення максимального результату від отриманих бюджетних ресурсів, необхідно нагально оптимізувати мережу ЗВО МВС для забезпечення реальних потреб НПУ та Експертної служби МВС.

Дослідженням паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання встановлено, що МВС вживались заходи щодо збільшення переліку результативних показників, які характеризують ступінь виконання та змістовність завдань бюджетної програми за КПКВК 1001080.

Так, сумарну кількість результативних показників у паспортах бюджетної програми КПКВК 1001080 збільшено майже на третину – з 26 у 2017 році до 34 у 2019 році.

Результативні показники, які стосуються середніх витрат на підготовку однієї особи, деталізовано у розрізі кадрів, які готуються або підвищення кваліфікації та спеціалізація яких здійснюється. Запроваджені показники середньорічної чисельності здобувачів вищої освіти подаються Мінекономрозвитку при формуванні державного замовлення.

Водночас у паспортах бюджетної програми КПКВК 1001080 на 2017–

2019 роки²³ мету і завдання сформульовано нечітко, як цього вимагає пункт 1 розділу I Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим у Мін'юсті 21.01.2003 за № 47/7368.

Зокрема, в меті поза увагою залишилось питання професійного навчання поліцейських, а завданнях не відображено такі складові, як первинна професійна підготовка та післядипломна освіта.

Наказом МВС від 28.05.2019 № 407 (погодженим із Мінфіном 27.05.2019) внесено зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 1001080 на 2019 рік, якими мету і завдання бюджетної програми уточнено²⁴.

Також з метою більш чіткого та однозначного, доступного для сприйняття широкими верствами населення формулювання результативних показників, як того вимагає пункт 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим у Мін'юсті 27.12.2010 за № 1353/18648, потребують опрацювання такі результативні показники паспорта бюджетної програми за КПКВК 1001080 на 2019 рік: затрат "чисельність магістрів, ад'юнктів, докторантів, які навчаються у закладах вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України", продукту "середньорічна чисельність бакалаврів, магістрів, які навчаються у закладах вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України" та ефективності "середньомісячний розмір грошового забезпечення ад'юнкта, магістра, докторанта". Оскільки йдеться про здобувачів вищої освіти, зазначені показники доцільно узгодити з вимогами статті 61 Закону № 1556, згідно з якою здобувачами вищої освіти є, зокрема, студент, курсант, слухач, ад'юнкт, докторант.

Отже, визначені у паспорті характеристики бюджетної програми за КПКВК 1001080 потребують уточнення формулювань результативних показників.

Аудитом встановлено випадки порушення ЗВО МВС вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228).

Зокрема, ЛьвДУВС (ректор Благута Р. І.) не забезпечено виконання вимог пункту 49 Порядку № 228 щодо внесення змін до спеціального фонду кошторису, загальний обсяг фактичних надходжень до якого разом з обсягом

---

²³ Затверджені: на 2017 рік – спільним наказом МВС та Мінфіну від 17.02.2017 № 136/244 (у редакції наказу від 28.07.2017 № 651/672); 2018 рік – спільним наказом МВС та Мінфіну від 14.02.2018 № 105/232 (у редакції наказу від 05.11.2018 № 880/878); на 2019 рік – наказом МВС від 14.02.2019 № 106 (погодженим Мінфіном 13.02.2019).

²⁴ Мета викладена в редакції "забезпечення професійного навчання поліцейських, підготовка та післядипломна освіта фахівців для органів, установ та закладів, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України", завдання – "організація освітньої діяльності у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання Міністерства внутрішніх справ України".

залишків бюджетних коштів на його рахунках на початок року був більшим на 3430,5 та 5513,1 тис. грн відповідно, ніж надходження, враховані у кошторисах на 2017 та 2018 роки.

При здійсненні розрахунків та в обґрунтуванні необхідних асигнувань мало місце завищення цих обсягів (показників).

Так, НАВС (ректор Черней В.В.) при розрахунках потреби на 2019 рік у видатках за КЕКВ 2720 "Стипендії" обрахування на виплату стипендій студентам набору 2019 року у кількості 80 осіб здійснено виходячи зі строку виплати протягом 12 місяців замість 4-х, що спричинило завищення потреби у видатках на ці цілі на 832,0 тис. гривень²⁵.

ЛьвДУВС при розрахунках потреби у видатках за КЕКВ 2120 "Нарахування на оплату праці" на 2017–2019 роки з недотриманням вимог статті 8 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" заплановано видатки на сплату єдиного внеску з фонду зарплати працюючих осіб з інвалідністю. Зокрема, застосовано ставку 22,0 відс. замість 8,41 відс., що призвело до завищення бюджетних асигнувань у 2017 році – на 404,6 тис. грн, у 2018 році – на 456,1 тис. грн, у 2019 році – на 590,7 тис. грн і необхідності коригування видатків на сплату єдиного внеску з метою зменшення наприкінці бюджетного періоду.

До непродуктивного використання бюджетних коштів призвели витрати, пов'язані з підготовкою фахівців, які у подальшому були відраховані з ЗВО МВС або звільнені зі служби в поліції протягом трьох років після закінчення навчання.

Як зазначалося, у 2017–2018 роках із ЗВО МВС з різних причин відраховано 451 курсанта, ще 295 випускників звільнилися із служби в поліції, не відпрацювавши трьох років після закінчення навчання. За розрахунками, витрати на навчання таких осіб становили 21171,8 тис. гривень.

Станом на 01.04.2019 цими особами сплачено 3611,8 тис. грн (17,1 відс. загальних витрат), у тому числі: відрахованими курсантами – 2946,6 тис. грн; звільненими зі служби в поліції – 665,2 тис. гривень. Такий стан справ спричинений відмовою переважної більшості відрахованих і звільнених осіб від добровільного відшкодування витрат.

За таких обставин ЗВО МВС змушені укладати з цими особами договори про розстрочення суми відшкодування, а у разі їх невиконання – звертатися з позовними заявами до судів та залучати органи державної виконавчої служби для погашення заборгованості.

Так, із 80 випускників НАВС, які звільнилися впродовж 2017–2018 років, лише двоє звернулися з проханням укласти договір про розстрочення відшкодування боргу, 78 – направлено листи-претензії.

Некращою є ситуація в ОДУВС, де коштів не сплачено 18 особами. Стосовно 12 осіб матеріали перебувають в судових інстанціях: по 5 – винесено рішення суду на користь ОДУВС, виконавчі документи направлено для

²⁵ 80 осіб x 8 міс. x 1300 грн = 832,0 тис. гривень.

примусового виконання рішень суду до органів виконавчої служби, по 6 – після надходження необхідної інформації матеріали буде направлено до суду.

Отже, відмова від добровільного відшкодування витрат більшості відрахованих курсантів та осіб, які звільнилися зі служби в поліції протягом трьох років після закінчення навчання, тривалі процедури розгляду справ у судах та примусового виконання рішень судів органами державної виконавчої служби потребують чіткої взаємодії відділів кадрового і фінансового забезпечення ЗВО МВС, а також поліпшення роботи відділів юридичного забезпечення закладів у цьому напрямі.

Аудитом встановлено непоодинокі випадки порушень процедур закупівель товарів, робіт і послуг.

Так, НАВС при проведенні у 2017 році відкритих торгів на закупівлю нафтопродуктів (ДК 021:2015:09130000-9) у порушення вимог пункту 4 частини першої статті 30 Закону України від 25.12.2015 № 922 "Про публічні закупівлі" (далі – Закон № 922) не відхилено тендерної пропозиції учасника торгів ТОВ "Гепард Ойл", що не відповідала умовам тендерної документації, а саме не містила необхідної інформації про працівників товариства. При цьому термін дії наданих цим учасником довідок з податкової інспекції, ЄДРПО не відповідав термінам, встановленим тендерною документацією. Проте за результатами торгів визначено переможцем саме ТОВ "Гепард Ойл", з яким укладено договір від 21.03.2017 № Б-237 на 1702,6 тис. гривень.

Також встановлено, що НАВС до оголошення відкритих торгів укладено з ТОВ "Гепард Ойл" договір від 10.02.2017 № Б-104 на закупівлю нафтопродуктів (ДК 021:2015:09130000-9) на суму 199,1 тис. грн, що свідчить про поділ предмета закупівлі на частини.

У січні–березні 2018 року НАВС укладено два договори на закупівлю нафтопродуктів (ДК 021:2015:09130000-9), з них без проведення відкритих торгів – договір від 22.01.2018 № У-2 на суму 199,9 тис. грн, за результатами відкритих торгів – договір від 05.03.2018 № У-222 на 2707,5 тис. гривень.

Після збільшення 27.07.2018 кошторисних призначень для придбання паливно-мастильних матеріалів НАВС укладено три договори (ДК 021:2015:09130000-9), з них без проведення відкритих торгів – договори від 04.09.2018 № У-907 і від 05.10.2018 № У-1077 на загальну суму 139,6 тис. грн, за результатами відкритих торгів – договір від 20.10.2018 № У-1130 на 1502,0 тис. гривень.

Подібні порушення мали місце при закупівлі НАВС комп'ютерного обладнання та обладнання для їдалень.

Так, протягом лютого-квітня 2017 року без проведення торгів шляхом поділу предмета закупівлі на частини укладено чотири договори на закупівлю комп'ютерного обладнання (ДК 021:2015:30210000-4) на загальну суму 272,7 тис. грн (договори від 01.02.2017 № Б-73, від 23.03.2017 № Б-241, № Б-242, від 27.04.2017 № Б-327), а в 2018 році – три договори на закупівлю комп'ютерного обладнання (ДК 021:2015:30210000-4) на загальну суму

4474,4 тис. грн, з яких за результатами відкритих торгів – договори від 28.04.2018 № У-508 і від 03.07.2018 № У-705 на загальну суму 4471,2 тис. грн, без проведення торгів – договір від 13.02.2018 № У-82 на 3,2 тис. грн, що свідчить про поділ предмета закупівлі.

Після виділення 23.11.2017 додаткових асигнувань на придбання обладнання для їдалень НАВС без проведення відкритих торгів укладено з ФОП Жук М. В. договори від 08.12.2017 № Б-1469 і № Б-1470 на закупівлю електричної плити та електричної сковороди (ДК 021-2015:39310000-8) на загальну суму 310,0 тис. гривень.

Крім того, без проведення відкритих торгів з ФОП Жук М. В. укладено договір від 08.12.2017 № Б-1471 на 72,5 тис. грн про закупівлю овочерізки за ДК 021-2015:42210000-1, хоча аналогічну овочерізку у травні 2017 року придбано за ДК 021-2015: 39310000-8, тобто з метою непроведення відкритих торгів НАВС поділено на частини закупівлю обладнання для їдалень (ДК 021:2015:39310000-8) на суму 382,5 тис. грн, що є порушенням частини сьомої статті 2 Закону № 922.

У березні-травні 2018 року НАВС також укладено три договори (від 15.03.2018 № У-254, № У-255, від 23.05.2018 № У-575) про придбання кулінарного обладнання, електроплити та дозатора для потреб їдальні (ДК 021:2015:39310000-8) на загальну суму 269,3 тис. грн та два договори (від 23.05.2018 № У-572 та № У-574) – про придбання печі конвекційної та тістоміса (ДК 021:2015:42210000-1) на загальну суму 268,8 тис. грн без проведення відкритих торгів, що суперечить вимогам частини сьомої статті 2 Закону № 922.

Крім того, з метою уникнення проведення відкритих торгів НАВС закуплено однотипне обладнання за різними кодами класифікатора. Зокрема, у березні 2018 року овочерізку ROBOT Coupe (98,8 тис. грн) придбано за ДК 021:2015:42210000-1 без проведення відкритих торгів (договір від 15.03.2018 № У-256), а у вересні того ж року – за ДК 021:2015:39310000-8 шляхом відкритих торгів.

У травні 2018 року холодильне обладнання на суму 176,3 тис. грн придбано за ДК 021:2015:42510000-4 – без проведення відкритих торгів (договори від 07.05.2018 № У-524 та від 11.05.2018 № У-514), а у вересні – за ДК 021:2015:39310000-8 шляхом відкритих торгів²⁶.

Таким чином, НАВС у 2017–2018 роках з порушенням вимог Закону № 922 закуплено товарів (нафтопродукти, комп'ютерне обладнання та обладнання для їдалень) на загальну суму 3712,8 тис. гривень.

Крім того, НАВС з метою проведення капітального ремонту гуртожитку № 5 за адресою: м. Київ, вул. Народного Ополчення, 9, укладено у 2017–2019 роках з ТОВ "СВД ГАРАНТ" договори від 01.08.2017 № Б-700 (код за ДК не зазначено); від 04.10.2017 № Б-1047 (код за ДК не зазначено);

---

²⁶ За результатами відкритих торгів НАВС укладено договір від 03.09.2018 № У-914 на суму 3954,3 тис. грн, згідно з яким серед іншого обладнання придбано овочерізки на суму 427,9 тис. грн та холодильне обладнання на суму 440,6 тис. гривень.

від 17.08.2018 № У-880 (код за ДК не зазначено) та від 27.03.2019 № А-349 (код за ДК 021:2015-45450000-6, ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013) на загальну суму 2845,4 тис. гривень. Предмет договорів – утеплення фасаду гуртожитку загальною площею 2650,3 кв. метрів.

Подібні договори НАВС укладено з ТОВ "СВД ГАРАНТ" в 2016 році (від 29.11.2016 № Д-820, від 22.12.2016 № Д-960, коди за ДК не зазначено).

Згідно з дефектним актом, затвердженим проректором НАВС Запотоцьким А.П. 22.11.2016, та локальним кошторисом на будівельні роботи № 2-1-1, які проходили експертизу, площа утеплення фасаду гуртожитку № 5 мінеральними плитами становила 6632,7 кв. м, укосів – 607,8 кв. метра.

Відповідно до декларації про початок виконання будівельних робіт щодо капітального ремонту фасаду гуртожитку № 5, зареєстрованої Департаментом з питань державного архітектурно-будівельного контролю м. Києва виконавчого органу Київміськради від 17.11.2016 № КВ083163220597, загальна площа фасаду гуртожитку становить 7240,5 кв. метра. Отже, **предмет закупівлі (утеплення фасаду гуртожитку № 5) поділено на частини шляхом укладання окремих договорів, чим порушено вимоги частини сьомої статті 2 Закону № 922.**

Крім того, у договорах не зазначено строків початку та закінчення робіт, які є істотними умовами, що є порушенням пункту 5 Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668.

Подібні порушення частини сьомої статті 2 Закону № 922 встановлені під час проведення капітальних ремонтів:

- фасаду гуртожитку № 4 НАВС за адресою: м. Київ, вул. Народного Ополчення, 9 (за цим об'єктом укладено три договори²⁷ на загальну суму 1976,5 тис. грн, за якими виконавцю робіт за КЕКВ 3132 перераховано 1499,9 тис. грн);

- ідальні № 2 за адресою: м. Київ, пл. Солом'янська, 1 (за цим об'єктом укладено сім договорів²⁸ на загальну суму 3987,6 тис. грн, які повністю оплачено за КЕКВ 3132).

---

²⁷ Договори з ТОВ "СВД ГАРАНТ" від 26.10.2016 № Д-677, вартість договору 1498,2 тис. грн (код за ДК не зазначено); від 22.12.2016 № Д-961, вартість – 1,8 тис. грн (код за ДК не зазначено); від 01.08.2017 № Б-699, вартість – 867,0 тис. грн (код за ДК не зазначено); від 04.10.2017 № Б-1046, вартість – 632,9 тис. грн (код за ДК 021:2015-45450000-6); від 27.03.2019 № А-350, вартість – 476,6 тис. грн (код за ДК 021:2015-45450000-6).

²⁸ Договори з ТОВ "Будівельна фірма "Контур-М" від 19.09.2017 № Б-951, вартість договору 597,1 тис. грн (код за ДК 021:2015-45450000-6); від 02.03.2018 № У-220, вартість – 1120,4 тис. грн (код за ДК не зазначено); з ПФ "Наутілу" від 19.09.2017 № Б-948, вартість – 538,3 тис. грн; від 04.10.2017 № Б-1045, вартість – 494,6 тис. грн; від 25.10.2017 № Б-1216, вартість – 465,1 тис. грн (всі договори код за ДК 021:2015-45000000-7); з ТОВ "Символ-Г" від 19.09.2017 № Б-950, вартість – 209,4 тис. грн; від 05.10.2017 № Б-1061, вартість – 407,8 тис. грн (всі договори код за ДК 021:2015-45000000-7); з ТОВ "Північ-вікна" від 19.09.2017 № Б-949, вартість – 154,9 тис. грн (код за ДК 021:2015-45000000-7).

Таким чином, НАВС з метою уникнення процедури закупівель упродовж 2017–2018 років укладено 14 договорів шляхом поділу предмета закупівлі (капітальний ремонт об'єктів) на частини на загальну суму 8809,5 тис. грн, за якими виконавцям робіт сплачено 8332,9 тис. грн, чим порушено вимоги частини сьомої статті 2 Закону № 922.

З порушенням чинного законодавства проводилися роботи з капітального ремонту будівель і споруд.

Так, ДДУВС (ректор Фоменко А. Є.) у порушення вимог статті 34 Закону України від 17.02.2011 № 3038 "Про регулювання містобудівної діяльності" (далі – Закон № 3038) та пункту 13 Порядку виконання підготовчих та будівельних робіт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 466 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.08.2015 № 747), а саме без подання повідомлення про початок виконання будівельних робіт відповідному органу державного архітектурно-будівельного контролю, проведено роботи з капітального ремонту основного корпусу будівлі № 1, 4-го поверху та сходів корпусу № 1, 2-го поверху корпусу № 9 за адресою: м. Дніпро, проспект Гагаріна, 26 (який за класом наслідків належить до об'єктів з незначними наслідками СС1 та не підпадає під дію постанови Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 406)²⁹.

ХНУВС (колишній ректор Сокурєнко В. В.) у 2017–2018 роках проведено реконструкцію одноповерхової цегляної будівлі під гуртожиток за адресою: м. Харків, вул. Семінарська, 46. Роботи проводилися ПАТ "Трест Житлобуд -1" на підставі договору від 24.11.2017 № 1321. Згідно з актами виконаних робіт (форма КБ-2В) роботи вартістю 4843,0 тис. грн виконані у повному обсязі та прийняті без зауважень. Проте реконструйована будівля досі не підключена до мережі електропостачання, водопостачання, водовідведення, що унеможлиблює її експлуатацію.

Бухгалтерський облік операцій з реконструкції цієї будівлі здійснювався з порушенням встановленого порядку. Зокрема, витрати на реконструкцію неведеної в експлуатацію будівлі у порушення пунктів 1.7 і 1.9 Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затвердженої наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219, зареєстрованим у Мін'юсті 16.01.2016 за № 86/28216, відображені на рахунку 10 "Основні засоби" замість рахунка 1311 (1321) "Капітальні інвестиції в основні засоби".

Зазначене призвело до необґрунтованого збільшення на 5009,9 тис. грн вартості об'єкта реконструкції (вартість проектно-кошторисної документації, будівельно-монтажних робіт та робіт з технічного та авторського нагляду).

---

²⁹ "Про затвердження переліку будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію".

Крім того, під час реконструкції нараховано амортизацію в сумі 157,6 тис. грн, що є порушенням пункту 3 розділу IV Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби", затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим у Мін'юсті 01.11.2010 за № 1017/18312 (далі – Національне положення (стандарт) 121 "Основні засоби").

Вказані порушення призвели до викривлення бухгалтерського обліку ХНУВС на загальну суму 5167,5 тис. гривень.

НАВС з метою розроблення проектно-кошторисної документації на стадії "Робоча документація" по об'єкту: будівництво стрілецького полігону з об'єктами спецпризначення на території НАВС за адресою: с. Віта Поштова Києво-Святошинського району Київської області, укладено з ДП Міноборони "Центральний проектний інститут" договір від 17.08.2017 № 1001/Б-804 та сплачено 992,4 тис. грн виконавцю робіт згідно з актами від 21.08.2017 № 81, від 25.09.2017 № 89 та від 01.11.2017 № 95.

Проте титул на виконання проектно-вишукувальних робіт для будівництва цього об'єкта не складався, що є порушенням пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.1997 № 995³⁰. **Отже, кошти на розробку проектно-кошторисної документації у сумі 992,4 тис. грн витрачено з порушенням законодавства.**

Аудитом управління та використання об'єктів нерухомості і земельних ділянок встановлено, що на 01.04.2019 на обліку в НАВС перебувало 19 земельних ділянок загальною площею 156,6 га, експертну грошову оцінку яких у порушення статті 13 Закону України від 11.12.2003 № 1378 "Про оцінку земель" (далі – Закон № 1378) не проведено. Фактично ці земельні ділянки обліковуються НАВС на підставі нормативної грошової оцінки. Крім того, в постійному користуванні НАВС знаходиться земельна ділянка площею 3,4 га, яка взагалі не відображена в бухгалтерському обліку, що також є порушенням чинного законодавства.

У Херсонському факультеті ОДУВС земельну ділянку площею 3,1 га також не відображено в бухгалтерському обліку.

За поясненнями посадових осіб ЗВО МВС, експертна грошова оцінка земельних ділянок не проводилася через відсутність на це бюджетних призначень.

Встановлені факти свідчать, що керівництво МВС не забезпечує належного контролю за використанням ЗВО МВС земельних ділянок.

Так, відповідно до пункту 10 Положення про Департамент державного майна та ресурсів Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС від 25.05.2016 № 420, однією з основних функцій цього департаменту є здійснення аналізу та узагальнення інформації щодо ефективності використання земель, що належать на праві оренди, постійного користування та власності територіальним органам, закладам, установам і

³⁰ "Про Порядок затвердження титулів об'єктів, будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів, коштів державних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії".

підприємствам, що належать до сфери управління МВС. Однак у департаменті (керівник Шалієвська Л. І.) узагальнена інформація про матеріально-технічне та ресурсне забезпечення ЗВО МВС взагалі відсутня (лист від 11.05.2019 № 7209).

Втрата контролю за використанням ЗВО МВС земельних ділянок створює ризики їх відчуження, а в разі залучення інвесторів до будівництва житла, отримання меншої житлової площі.

Так, під час аудиту проаналізовано виконання умов договору від 27.07.2017 б/н, укладеного НАВС з ТОВ "Інвестбудактив", та встановлено, що предметом договору була реконструкція гуртожитків № 1 і № 2, які знаходяться на земельній ділянці № 1 загальною площею 1,6 га за адресою: м. Київ, Солом'янський район, вул. Кудряшова, 8-10, під житловий комплекс з вбудовано-прибудованими приміщеннями соціально-побутового і спортивно-оздоровчого призначення (далі – об'єкт № 1), а також будівництво гуртожитку на земельній ділянці № 2 площею 42,2 га за адресою: Києво-Святошинський район, Київська область (далі – об'єкт № 2).

Згідно з умовами договору НАВС отримує 10 відс. комерційної площі об'єкта № 1 у вигляді квартир та 100 відс. об'єкта № 2. Земельна ділянка № 1 після завершення будівництва об'єкта № 1 буде передана забудовнику.

Остаточний розмір житлової та нежитлової площі, що передається НАВС в об'єкті № 1, розрахована за формулою: $D=S*10\%-V2/Vmж$, де: D – частка НАВС в об'єкті № 1; S – загальна комерційна площа об'єкта № 1; V2 – вартість об'єкта № 2 згідно з проектною (проектно-кошторисною) документацією; Vmж – вартість майнових прав на 1 кв. м житлової площі в об'єкті № 1 на момент отримання дозволу на виконання будівельних робіт.

Проте при укладанні договору експертна грошова оцінка земельної ділянки № 1 не проводилася, що не давало можливості визначити реальний внесок НАВС у будівництво.

Таким чином, у разі визначення справедливої вартості земельних ділянок при проведенні експертної грошової оцінки створено суттєві ризики втрати НАВС частини комерційної площі об'єкта № 1 (квартир).

На час аудиту на місці будівлі гуртожитку № 1, яке рахується на балансі НАВС (загальна площа 4155 кв. м, первісна вартість 987,0 тис. грн), є лише котлован та вбиті сваї.

ДДУВС утримує земельну ділянку площею 0,6675 га за адресою: м. Дніпро, вул. Полігонна, 10-Б і 10-Д, на якій розташований житловий комплекс із двох десятиповерхових будинків. Обслуговування будинків здійснюється об'єднаннями співвласників.

Відповідно до частини першої статті 42 Земельного кодексу України земельні ділянки, на яких розташовані багатоквартирні будинки, а також належні до них будівлі, споруди та прибудинкові території державної або комунальної власності мають бути передані в постійне користування підприємствам, установам і організаціям, які здійснюють управління цими будинками. Однак сплату земельного податку на цю земельну ділянку

здійснює ДДУВС. Зазначене призвело до **непродуктивного витрачання коштів спеціального фонду державного бюджету за КПКВК 1001080 в сумі 10,0 тис. гривень.**

Мали місце порушення і при провадженні ЗВО МВС господарської діяльності, які призводили до непродуктивного та з порушенням бюджетного законодавства використання бюджетних коштів.

Виявлено, що ОДУВС (ректор Катеринчук І. П.) у 2017–2018 роках за рахунок коштів загального фонду за КПКВК 1001080 переобладнано 6 легкових автомобілів шляхом встановлення газобалонного обладнання (далі – ГБО) на суму 88,0 тис. гривень.

Згідно із пунктом 1 розділу III Національного положення (стандарту) 121 "Основні засоби" витрати на поліпшення об'єкта основних засобів (реконструкцію (реставрацію), модернізацію, добудову, дообладнання) збільшують його первісну вартість протягом усього строку використання, якщо існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, що перевищують первісно оцінений рівень його продуктивності, та/або збільшення потенціалу корисності цього об'єкта.

Однак ОДУВС у порушення цих вимог списало вартість встановленого ГБО на видатки установи. Це призвело до заниження у бухгалтерському обліку вартості активів на 88,0 тис. грн та викривлення фінансової звітності за 2018 рік, що є порушенням частини першої статті 3 Закону України від 16.07.1999 № 996 "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (далі – Закон № 996).

У ЛьвДУВС витрати на утримання у 2017 році госпрозрахункової їдальні (1195,4 тис. грн) перевищили отримані доходи від її додаткової господарської діяльності, включаючи виторг (1010,2 тис. грн), на 185,2 тис. гривень.

У 2017–2018 роках цим же закладом у порушення частини четвертої статті 180 і частини другої статті 266 Господарського кодексу України, а саме без визначення у предметі договорів номенклатури, асортименту та кількості продукції тощо, укладено 19 договорів³¹ та здійснені видатки на загальну суму 317,3 тис. гривень.

Аудитом прийняття управлінських рішень з кадрових питань встановлено, що наказом ЛьвДУВС від 25.04.2016 № 222о/с "По особовому складу" з посади методиста факультету № 1 звільнено Жигу І. П. Проте Апеляційним судом Львівської області (провадження від 07.06.2018 № 466/6798/16-ц) визнано протиправним це рішення і скасовано наказ ЛьвДУВС.

У липні 2018 року за рахунок бюджетних асигнувань 2018 року Жизи І. П. виплачено за час вимушеного прогулу (з 26.04.2016 по 28.12.2017) **101,3 тис. грн**

³¹ Договори: від 03.03.2017 № 35; від 09.03.2017 № 42; від 16.03.2017 № 52; від 03.04.2017 № 72; від 08.04.2017 № 73; від 11.05.2017 № 106; від 12.05.2017 № 107; від 08.06.2017 № 155; від 22.06.2017 № 184; від 26.06.2017 № 187; 08.08.2017 № 221; від 04.09.2017 № 242; від 12.10.2017 № 274; від 24.10.2017 № 300; від 20.07.2018 № 240; від 23.07.2018 № 244; від 23.07.2018 № 251; від 17.08.2018 № 128/319; від 10.08.2018 № 297.

та сплачено судовий збір у сумі 0,8 тис. грн, що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.

ЛьвДУВС за відсутності фактично спожитих 35099 кВт платіжним дорученням від 19.12.2017 № 3376 за рахунок коштів загального фонду проведено оплату за електроенергію згідно із рахунком від 18.12.2017 № 62236/1 на 80,6 тис. гривень. При цьому, за даними бухгалтерського обліку, дебіторської заборгованості на вказану суму станом на 01.01.2018 не відображено.

Станом на 01.01.2018 в обліку ЛьвДУВС також не відображено кредиторської заборгованості у розрахунках з ТзОВ "Енерго-сервісна компанія "Еско-Північ" у сумі 210,1 тис. грн за отримані послуги газопостачання, що є порушенням вимог статті 9 Закону № 996, а також пункту 1.2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Мініфіну від 24.05.1995 № 88, зареєстрованим у Мін'юсті 05.06.1995 за № 168/704.

З недотриманням вимог пункту 5 розділу VI Національного положення (стандарту) 121 "Основні засоби" НАВС своєчасно не оприбутковано отриманий у результаті проведення капітальних ремонтів у 2017 та 2018 роках брухт вагою 9643,0 кг вартістю 29,4 тис. гривень.

Наведені факти і виявлені аудитором порушення свідчать про незадовільний внутрішній контроль за використанням ЗВО МВС матеріальних і фінансових ресурсів.

При цьому у періоді, що перевірявся, департаментом внутрішнього аудиту МВС було охоплено майже всі ЗВО МВС (із семи перевірено п'ять: НАВС, ЛДУВС, ЛьвДУВС, ОДУВС, ДЮІ).

За результатами контрольних заходів у 2017 році виявлено порушень на загальну суму 6640,0 тис. грн, з них порушень, що призвели до втрат (збитків) фінансових і матеріальних ресурсів, – на 118,6 тис. гривень.

У 2018 році та I кварталі 2019 року виявлено порушень на загальну суму 906,7 та 260,6 тис. грн відповідно, в тому числі порушення, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, становили 573,2 і 256,8 тис. гривень.

Проте рівень відшкодування фінансових збитків був недостатнім. Так, у 2017 році винними посадовими особами відшкодовано 86,2 тис. грн, або 73 відс. виявлених сум (118,6 тис. грн), в 2018 році – 170,8 тис. грн, або 30 відс. (573,2 тис. грн), в I кварталі 2019 року – 122,6 тис. грн, або 48 відс. (256,8 тис. гривень). Зазначене свідчить про необхідність посилення внутрішнього контролю у системі МВС за виконанням наданих внутрішнім аудитом рекомендацій.

Таким чином, внаслідок неефективності системи підготовки кадрів, ухвалення керівниками різного рівня необґрунтованих управлінських рішень та незабезпечення належного внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів, ЗВО МВС у 2017–2018 роках та I кварталі 2019 року непродуктивно використано 130037,8 тис. грн та з порушеннями бюджетного законодавства – 13355,4 тис. гривень. Крім того, допущено порушень порядку ведення бухгалтерського обліку і звітності на 5575,4 тис. гривень.

ВИСНОВКИ

1. Міністерство внутрішніх справ України, спрямувавши в 2017 – I кварталі 2019 року на підготовку кадрів ЗВО МВС понад 3,2 млрд грн, у цілому забезпечило цільове використання таких коштів. Водночас існуюча система підготовки кадрів ЗВО МВС є малоефективною, затратною, орієнтованою переважно на надання платних освітніх послуг і такою, що не відповідає реальним кадровим потребам МВС.

Сім ЗВО МВС при належному фінансовому забезпеченні протягом останніх двох років здійснили випуск 24,1 тис. фахівців, з яких лише третина (7,3 тис. осіб) розподілена в НПУ та Експертну службу МВС. Решта дипломованих фахівців (16,8 тис. осіб) обирали вільне працевлаштування.

Управлінські дії МВС замість перебудови системи підготовки кадрів з урахуванням реальних кадрових потреб спрямовувались на розвиток матеріально-технічної бази ЗВО МВС та завантаженість закладів відповідно до ліцензованих обсягів шляхом збільшення набору здобувачів вищої освіти за плату, що призводило до розпорошення матеріальних, фінансових і трудових ресурсів.

Через прорахунки в системі внутрішнього контролю та необґрунтовані управлінські рішення, які ухвалювалися керівниками різного рівня, ЗВО МВС у періоді, що перевірявся, непродуктивно використано 130037,8 тис. грн та з порушеннями бюджетного законодавства – 13355,4 тис. гривень.

Крім того, допущено порушень порядку ведення бухгалтерського обліку і звітності на 5575,4 тис. гривень.

2. Неefективним виявився запроваджений у МВС механізм формування державного замовлення: при визначенні потреби у підготовці фахівців для включення до державного замовлення пріоритет надавався завантаженню ЗВО МВС відповідно до ліцензійних обсягів.

Затверджені у державному замовленні на 2017 рік обсяги підготовки фахівців для НПУ перевищили визначену нею потребу на 687 осіб, чим створено ризики неможливості працевлаштування цих осіб за фахом у подальшому.

При зменшенні у 2018 році порівняно з 2017 роком в 1,4 раза кількості осіб, прийнятих на навчання до ЗВО МВС за державним замовленням (з 5,3 до 3,7 тис. осіб), кількість осіб, прийнятих на навчання за плату, зросла в 1,1 раза (з 7,7 до 8,4 тис. осіб), що свідчить про намагання керівництва МВС якомога більше завантажити ці заклади.

При цьому збільшувався ліцензований обсяг з підготовки фахівців за нехарактерними для МВС спеціальностями, працевлаштування за якими в органах системи МВС є малоймовірним ("Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії", "Менеджмент", "Фінанси, банківська справа та страхування", "Туризм" тощо).

Не виконувалося державне замовлення з післядипломної освіти поліцейських. При затверджених на 2017–2018 роки обсягах з підвищення

кваліфікації та спеціалізації – 39,5 та 2,6 тис. осіб відповідно, до ЗВО МВС направлено 32,2 та 1 тис. осіб відповідно.

Невиконання планів-графіків з підвищення кваліфікації та спеціалізації зумовлено незабезпеченістю НПУ коштами на відрядження. Зазначене призвело до непродуктивного використання ЗВО МВС 50720,1 тис. грн, або кожної шостої гривні, виділеної на вказані цілі (281309,2 тис. гривень).

За відсутності достатньої кількості кандидатур на проходження первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліцію, ЗВО МВС замість затверджених державним замовленням на 2018 рік 5,9 тис. осіб фактично прийнято 3,7 тис. осіб. У результаті непродуктивно використано 16765,9 тис. грн, або кожна четверта гривня, виділена на вказані цілі (62729,5 тис. гривень).

Жодним із ЗВО МВС не ініційовано проведення акредитації освітньої програми з підготовки поліцейських для підтвердження відповідності рівня підготовки фахівців державним вимогам, затвердженим МОН. За таких обставин поліцейські після завершення навчання отримували лише Довідку про закінчення первинної професійної підготовки за формою, визначеною у додатку 1 до Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, затвердженого наказом МВС від 16.02.2016 № 105, зареєстрованим у Мін'юсті 18.04.2016 за № 576/28706.

3. МВС, надаючи пріоритетності фінансуванню видатків на підготовку кадрів ЗВО МВС (видатки за загальним фондом у 2017 – 2019 роках за КПКВК 1001080 збільшено у 1,5 раза – з 963283,4 до 1439266,2 тис. грн та залучено значні надходження до спецфонду – 896175,7 тис. грн), не забезпечило виконання показників державного замовлення з підготовки кадрів.

За таких умов, з метою концентрації фінансових і матеріальних ресурсів на найбільш затребуваних напрямках підготовки кадрів, досягнення максимального результату від отриманих бюджетних коштів, необхідно невідкладно ухвалити управлінські рішення щодо оптимізації мережі ЗВО МВС для забезпечення реальних потреб органів МВС.

Управлінські дії керівництва МВС спрямовувались насамперед на нарощування можливостей ЗВО МВС з підготовки кадрів: у 2017 році у складі ЗВО МВС утворено 9 центрів первинної професійної підготовки "Академія поліції", в 2019 році до ХНУВС приєднано Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету.

Зазначене, зокрема, спричинено невизначенням МВС чітких цілей, завдань і пріоритетних напрямів розвитку системи освіти, неналежним обґрунтуванням реальних потреб у підготовці кадрів, а також неефективним управлінням організацією освітньої діяльності в органах системи МВС. Ці чинники не дають можливості оптимізувати систему підготовки кадрів ЗВО МВС, формувати обсяги державного замовлення на підготовку фахівців за

всіма рівнями відповідно до реальних потреб кадрового забезпечення МВС і ЦОВВ.

4. Через прорахунки при визначенні потреби в кадрах на регіональному рівні частину випускників ЗВО МВС призначено на посади, які не відповідали отриманим ними спеціальностям.

Із 78 випускників ХНУВС, підготовлених за спеціальностями "Системи технічного захисту інформації" і "Психологія", 44 фахівці, або майже кожного другого, розподілено у 2017–2018 роках на посади дільничних офіцерів поліції, інспекторів сектору реагування патрульної поліції, інспекторів сектору кадрового забезпечення тощо, тобто посади, які не відповідали здобутій ними спеціальності. Подібні факти мали місце і в інших ЗВО МВС.

За період, охоплений аудитом, із ЗВО МВС відраховано 451 курсанта (в основному через небажання продовжувати навчання), ще 295 осіб звільнилися із служби в поліції, не відпрацювавши три роки після закінчення навчання. За розрахунками, витрати на навчання таких осіб становили 21171,8 тис. гривень.

Відрахованими та звільненими особами за цей час відшкодовано 3611,8 тис. грн, або 17,1 відс. вартості понесених державою витрат на навчання. Незважаючи на вжиті ЗВО МВС заходи, зокрема укладання договорів про розстрочення суми відшкодування, звернення з позовними заявами до судів та залучення органів державної виконавчої служби для погашення заборгованості, ситуація з відшкодуванням таких витрат не покращилася.

5. Не дотримувалися ЗВО МВС вимоги законодавства у сфері ліцензування.

За відсутності ліцензій на проведення освітньої діяльності з підготовки робітничих кадрів за професією "Поліцейський" у періоді, що перевірявся, здійснено первинну професійну підготовку понад 9,2 тис. поліцейських, що є порушенням вимог пункту 6 частини першої статті 7 Закону України від 02.03.2015 № 222 "Про ліцензування видів господарської діяльності" та частини другої статті 43 Закону України від 05.09.2017 № 2145 "Про освіту".

Не дотримувалися ЗВО МВС і вимоги законодавства у сфері ліцензування медичних послуг. Так, у порушення вимог пункту 15 частини першої статті 7 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" та пункту 18 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285, а саме за відсутності ліцензії на провадження медичної практики медичними підрозділами НАВС та ЛьвДУВС надавалася первинна та екстрена медична допомога, що створює ризики неякісного надання таких послуг та неналежного контролю за станом здоров'я здобувачів освіти.

6. МВС не забезпечило належного контролю за використанням ЗВО МВС земельних ділянок, що створює ризики їх відчуження, а в разі

залучення інвесторів до будівництва житла, отримання меншої житлової площі.

У порушення статті 13 Закону України від 11.12.2003 № 1378 "Про оцінку земель" не проводилась експертна грошова оцінка 19 земельних ділянок загальною площею 156,6 га, які перебувають на обліку в НАВС. Зазначені земельні ділянки фактично обліковуються на підставі нормативної грошової оцінки. Крім того, в постійному користуванні НАВС та Херсонського факультету ОДУВС знаходяться земельні ділянки площею 3,4 і 3,1 га відповідно, які взагалі не відображені в бухгалтерському обліку, що також є порушенням чинного законодавства.

НАВС без проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок площею 1,6 га укладено у 2017 році договір з інвестором (ТОВ "Інвестбудактив") про реконструкцію гуртожитків під житловий комплекс та будівництво гуртожитку на іншій ділянці. У разі визначення справедливої вартості земельних ділянок при проведенні експертної грошової оцінки, створено ризики втрати частини комерційної площі об'єктів (квартир).

ДДУВС утримує земельну ділянку загальною площею 0,67 га, на якій розташовано житловий комплекс із двох десятиповерхових будинків. Незважаючи на те, що обслуговування будинків здійснюється об'єднаннями співвласників, заклад сплачує земельний податок на земельну ділянку, що є непродуктивним витрачанням бюджетних коштів.

7. Чинна нормативно-правова база, яка регулює питання підготовки кадрів ЗВО МВС, в основному забезпечує виконання покладених на МВС завдань і функцій у цій сфері діяльності. Однак окремі нормативно-правові акти, прийняті на виконання актів законодавства про освіту, Закону України від 20.12.1990 № 565 "Про міліцію", що втратили чинність, потребують узгодження з чинними законодавчими актами у цій сфері.

Зокрема, потребують узгодження із законами України "Про освіту" і "Про вищу освіту" Закон України від 02.07.2015 № 580 "Про Національну поліцію", в якому застосовуються терміни "навчальний заклад", "вищий навчальний заклад", а також Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878, в частині використання цих термінів.

Потребують перегляду Положення про вищі навчальні заклади МВС, затверджене наказом МВС від 14.02.2008 № 62, зареєстрованим у Мін'юсті 11.03.2008 за № 193/14884, Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України, затверджене наказом МВС від 14.02.2008 № 69, та Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів МВС, затверджене наказом МВС від 07.09.2009 № 381, зареєстрованим у Мін'юсті 29.09.2009 за № 911/16927, які розроблені на виконання актів законодавства про освіту, Закону України "Про міліцію", що втратили чинність.

Враховуючи застосування у Законі України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту" терміна "заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання", потребує уточнення назва бюджетної програми за КПКВК 1001080 "Підготовка кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання".

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених Міністерству внутрішніх справ України на підготовку кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання поінформувати Верховну Раду України.

2. Відомості у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України і рекомендувати підготувати та подати на розгляд Верховній Раді України пропозиції щодо приведення Закону України "Про Національну поліцію" в частині використання термінів "навчальний заклад", "вищий навчальний заклад" у відповідність із законами України "Про освіту" і "Про вищу освіту".

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених Міністерству внутрішніх справ України на підготовку кадрів вищими навчальними закладами із специфічними умовами навчання, надіслати МВС та запропонувати:

- вжити невідкладних заходів щодо оптимізації мережі ЗВО МВС з метою забезпечення реальних кадрових потреб НГУ та Експертної служби МВС;

- визначити чіткі пріоритети і шляхи розвитку системи освіти в МВС з належним обґрунтуванням реальних потреб у підготовці кадрів для органів системи МВС;

- пришвидшити впровадження єдиної системи управління організацією освітньої та наукової діяльності в органах системи МВС;

- підготувати та подати на розгляд Урядові пропозиції щодо приведення Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878, в частині використання термінів "навчальний заклад", "вищий навчальний заклад" у відповідність із законами України "Про освіту" і "Про вищу освіту";

- переглянути Положення про вищі навчальні заклади МВС, затверджене наказом МВС від 14.02.2008 № 62, Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України, затверджене наказом МВС від 14.02.2008 № 69, та Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів МВС, затверджене наказом МВС від 07.09.2009 № 381, в частині приведення у відповідність із законами України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про Національну поліцію";

- при опрацюванні показників до проекту Державного бюджету України на 2020 рік внести у встановленому порядку пропозиції щодо

уточнення назви бюджетної програми за КПКВК 1001080 з метою відповідності термінам, визначеним у Законі України "Про вищу освіту";

- забезпечити формування державного замовлення на підготовку кадрів ЗВО МВС для НПУ та Експертної служби МВС з урахуванням реальних кадрових потреб;

- розглянути питання щодо ініціювання ЗВО МВС акредитації освітніх програм з підготовки поліцейських, а також доцільності підготовки ЗВО МВС кадрів за спеціальностями "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії", "Менеджмент", "Фінанси, банківська справа та страхування", "Туризм" тощо;

- забезпечити ліцензування провадження господарської діяльності з медичної практики у ЗВО МВС;

- поліпшити роботу щодо відшкодування витрат за навчання відрахованими із ЗВО МВС курсантами та особами, звільненими зі служби в поліції, які не відпрацювали трьох років після закінчення навчання;

- забезпечити належний контроль за використанням ЗВО МВС земельних ділянок, вжити заходів щодо проведення їх експертної грошової оцінки та відображення балансової вартості у бухгалтерському обліку;

- забезпечити ефективний внутрішній контроль за результативним і продуктивним використанням бюджетних коштів, спрямованих на діяльність ЗВО МВС;

- вжити заходів щодо усунення виявлених порушень під час використання бюджетних коштів і притягнення до відповідальності винних у цьому посадових осіб.

Член Рахункової палати

О. С. Яременко